

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrt leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1.—
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vj.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 --- popust ---
„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Bombe na Treviso.

Italijani na vrhu Col di Lane. — V Suganski dolini vsi italijanski napadi odbiti — Rusi zasedli Trapecunt.
 — Ruski car v nevarnosti. — Pred Verdunom še ni odločitve. — Pri Ypernu ujetih 1082 Angležev. —
 Nizozemska še vedno pripravljena.

Velika noč.

Ogenj, ki se na Veliko soboto blagoslovi pred cerkvenimi vrati, mora biti izkresan iz kamna; po-
 memi Gospoda, ki je po tridnevem smrtnem spanju
 povelečan vstal iz skalnega groba. Pri vstopu v cer-
 kev se z blagoslovljenim ognjem prižge prva sveča,
 in diakon vzradoščen zakliče: „Luč Kristusova!“
 Nova luč, novo življenje! Velika noč je praznik živ-
 ljenja in luči. Velika noč je najkrepkejša afirmacija
 življenja proti smrti, zlasti danes, ko smrt med gro-
 menjem topov izbira tisočere žrtve. Velika noč je to-
 lažilna beseda v žalosti, beseda upanja v obupnosti.
 Velika noč je priča božje premoči nad človeško hudo-
 tijo. „Oni odidejo in zavarujejo grob s stražo in za-
 pečatijo kamen“ (Mat. 27, 66). Oni pa, ki v nebesih
 prebiva, se človeškim nakanam smeje in Gospod jih
 zasmehuje (Ps. 2, 4). Odgovori jim tretji dan po an-
 gelu: „Vem, da Jezusa križanega iščete. Ni ga tu;
 kajti vstal je, kakor je rekel“ (Mat. 28, 5. 6). „Kaj
 iščete živega med mrtvimi?“ (Luk. 24, 5).

Samson, izraelski junak v dobi sodnikov, strah
 sovražnih Filistejcev, je prišel v filistejsko mesto Ga-
 za. Filistejci so se silno veselili, misleč, da ga bodo
 prišli in usmrtili. „Postavili so straže pri mestnih
 vratih in čakali tiho vso noč, da bi ga jutraj umo-
 rili. Samson pa je spal do polnoči: potem je vsal,
 zagrabil dveri s podboji vred, jih naložil na rame in
 jih nesel na vrh hriba proti Hebronu“ (Sodn. 16, 2,
 3). — Prav tako je bilo v Jeruzalemu tretji dan po
 Gospodovi smrti. Zemlja se je stresla in jetnik smrti
 je šel zmagovit iz ozke grobnice. Grob je postal zi-
 belka novega življenja, grobni kamen pa je vogelnik
 naše vere in našega upanja. Drugi Samson je za-
 grabil in vzdignil vrata svojega groba. Smrt in živ-

ljenje sta se merila v čudovitem dvoboju: Gospod ži-
 vljenja je sicer umrl, pa zopet živi in kraljuje.

Gospod je vstal kot „prvenec spečih.“ V duhu
 ga gledamo, kako stopa med številnimi grobovi, ki
 jih je izkopala kruta vojska, kako blagoslavlja s svo-
 jim križem naše brate, ki so žrtvovali svoje življenje,
 kako jih pozdravlja z zmagovalno zastavo vstajen-
 ja: „Kdor v mene veruje, ima večno življenje in jaz
 ga bom obudil poslednji dan“ (Jan. 11, 25). Našim
 mrtvim bratom, ki so padli kot junaki za domovino,
 veljaj naš velikonočni pozdrav: „Mir z Vami!“ Mrt-
 vi, ki so v Gospodu umrli, niso mrtvi, marveč
 živijo v Gospodu.

Velika noč je veliki praznik življenja sredi med
 grobovi. O prvem svitu velikonočne zarje bodo moli-
 la naša srca: Verujem v vstajenje in večno življenje.

Donos k slovenskemu pro- gramu.

Ljubljana, 19. aprila.

Nemci so sestavili nov program, ki bo ga poli-
 tična terminologija imenovala „nemški velikonočni
 program.“ Čehi še svojega političnega programa za
 dobo po vojski niso objavili, bržkone še tudi ne ses-
 tavili, kajti koncentracija strank še ni končana. Av-
 strijski Poljaki imajo že od začetka vojske svoj kra-
 tek, jednat program: Združitev vseh Poljakov v sa-
 moupravno enoto v okvirju habsburške monarhije.
 Pri Hrvatih še ni slišati o skupnem programu, brž-
 kone zaradi tega, ker je njih politični program za bo-
 dočnost tesno zvezan z notranjo preobnovo habsburš-
 ke monarhije, o čemur pa se še ne sme javno raz-
 pravljati.

Kako je med Slovenci? Leta 1912 dne 19. in 20.
 oktobra so v Ljubljani zborovali hrvatski pravaški
 (Frankovci in Milinovci) in vseslovenski poslanci,
 ki so se združili na programatičen sklep, objavljen v
 vseh avstrijskih listih:

„Izjavljamo, da tvorimo mi Hrvati in Slovenci
 eno narodno celoto. Vsled tega hočemo pristaši Stran-
 ke Prava in Vseslovenske Ljudske Stranke skupno
 delovati v duhu in pravcu programa Stranke Prava
 za jedinstvo, pravice in svobodni razvoj hrvatsko-
 slovenskega naroda v okvirju habsburške monarhije.
 V svesti smo si, da so hrvatsko-slovenske dežele od-
 ločilnega pomena za pozicijo monarhije kot velevla-
 sti, in kakor se zavedamo svojih dolžnosti napram
 monarhiji, tako odločno zahtevamo in pričakujemo,
 da se zave tudi monarhija svojih dolžnosti napram
 našemu narodu.“

Predsednik Vseslovenske Ljudske Stranke, de-
 želni glavar dr. Ivan Šusteršič, je na istem zborova-
 nju bil od strani Slovencev tolmač njih mišljenja in
 je v krašnem, programatičnem govoru med drugim
 izjavil:

„Ugovarjati moramo gotovemu podtikanju. Hr-
 vatsko-slovensko združenje, ki se je srečno izvršilo,
 ni nikomur v kvar. (Pritrjevanje.) To združenje je
 samo ob sebi umevna posledica večstoletnega etnič-
 nega, kulturnega in narodnega jedinstva Hrvatov in
 Slovencev. Nagib za to združenje je ljubezen do do-
 movine, namen pa skupno narodno, gospodarsko in
 kulturno delo za jedinstveni hrvatsko-slovenski na-
 rod v okvirju habsburške monarhije. (Viharno odob-
 ravanje in pritrjevanje.) Daleko nam je vsako sovra-
 štvo zoper druge narode. (Burno pritrjevanje.) Nas-
 protno: mi želimo bratsko sodelovati z vsemi narodi
 monarhije za veličino in moč habsburškega gospod-
 stva. (Ponovno veliko odobravanje.)

LISTEK.

Spomladna zelišča za do- mačo lekarno.

Piše dr. —y—.

Nekdaj je modri Hipokrat naročal svojim učen-
 cem, naj gredo med ljudstvo in povprašujejo
 po sredstvih, s katerimi ljudstvo zdravi bolezni. Se-
 dan bi Hipokrat ravnal narobe. Naročil bi svojim u-
 čencem, naj gredo med ljudstvo in ga učijo, kako
 naj zdravijo bolezni. Res je, mnogo bolezni je, kate-
 re lahko zanesljivo spozna in jih zdravi samo zdrav-
 nik, a mnogo je tudi bolezni in bolečin, ran in ra-
 nio, za katere zadostuje domača lekarna. A domača
 lekarna ne potrebuje lekarniških izdelkov, ampak gle-
 dati se mora, da je polna naravnih izdelkov, zelišč.
 Zelišča se morajo nabirati pri lepem, su-
 hem vremenu. Tudi še rosnata zelišča se naj ne na-
 birajo. Sušiti se ne smejo niti v zakurjenih pro-
 storih niti naravnost na soncu, ker izgubijo s tem
 marsikateri zdravilni sok ali vsaj marsikaj od zdra-
 vilnega soka. Suši zelišča in koreninice na senčnatem,
 zračnem (kjer vleče) prostoru ter jih večkrat ob-
 račaj. Le če bi nepreruhoma deževalo, moraš hočeš
 nočeš sušiti v zakurjenem prostoru. Uredi zelišča v
 šopek in jih obesi s steblici navzgoraj.

Ako sušiš koreninice, jih moraš prej sna-
 žno umiti, odrezati nezdrave dele ter jih, ako so de-

belejšje, razrezati, da jih ni treba predolgo sušiti.

Posušena zelišča in koreninice se še enkrat
 pregledajo in preberejo, se primerno razrežejo in se
 potem shranijo v dobro zaprtih skatljah ali široko-
 vratnih zadelanih steklenicah. Naredi napise, da po-
 zneje ne zamenjaš.

Spomladi se nabirajo: Angelika, breza,
 repinec, repjart, trobentica, vijolica.

Gozdna angelika (angelica silvestris, en-
 gelwurz), 1—1½ m visoko zelišče, raste ob potokih,
 na travnikih in močvirnatih krajih. Deblo ima votlo,
 lantje si delajo iz njega piščalke. Cvete (julija do av-
 gusta) belo, v visokih kobulih. Nabirajo se spomladi
 korenine, ki vsebujejo eterično olje, smolo, an-
 gelikino kislino in druge snovi. Pri nabiranju je
 treba zelo paziti, ker se lahko zamenja z veliko
 trobeliko in s pikastim mišjakom, ki sta škodljivi
 rastlini.

Berolinske drogerije dobivajo angelikine kore-
 nine iz Thüringena, kjer se v velikem številu goji.
 Plačuje se zelo dobro. Seme se seje kakor korenje
 mesca avgusta ali septembra. Po nekaterih severnih
 evropskih krajih se angelika zavziva kot zelenjad.
 Francozi jo nalašče gojijo ter s sladkorjem prirejeno,
 izvažajo.

V starih doktorskih bukvah se opisuje angelika
 kot sredstvo zoper nalezljive bolezni: „Vzemi jo v u-
 sta in jo grizi, kadar greš k bolniku.“ Čaj iz koreni-
 ne pomaga močno zasliženemu sapniku in zasliženim
 prsim. Pije se tudi zoper trešljiko, živčevno razdra-
 ženost in slabostne napade.

Breza (betula alba L., weißbirke) je sicer z-
 nana kot dobro zdravilo za malopridne otroke, toda

tudi odraslim ne škodi kot zdravilo zoper različne bo-
 lezni. Skorja vsebuje smolnate snovi, iz katerih se
 dobiva oleum rusci ali brezova smola. V Rusiji po-
 trebujejo to olje pri izdelovanju juhtovine, kateri da-
 je olje značilen juhtin duh in prožno mehkobo. Iz
 brezovega lesa, ki je jako jedrat, fin in žilav, se
 napravljajo raznovrstna gospodarska orodja; kolarji
 ga posebno čislajo. Iz mladih brez izdelujejo prav do-
 bre obroče; iz vršičnih vej pa vežejo metle. Za kur-
 javo je breza jako dobra.

Zdravilno je od breze cvetje (se nabira s-
 pomladi) in listje, skorja ter sok (se nabira spomla-
 di in jeseni). Kot čaj se jemlje proti vodeniki in pro-
 tinu, sok je izboren proti mehurnim boleznim, proti
 lišajem in drugim izpuščenjem.

Brezin sok teče spomladi iz breze, ako jo na ju-
 žni strani narežeš 2—5 cm globoko. Veja da na dan
 240—300 g soka. Narezuje se koncem marca in začet-
 kom aprila, ko še breze nimajo listja. Luknje se naj
 po odtoku zopet zamašijo. Brezin sok zadržuje slad-
 kor, izvlečilne snovi, vinski kamen itd.

Dr. Helmont priporoča proti kamnu v mehurju
 na dan 3—4 žlice polne naravnega brezinega soka.

Repinec ali repje ali kloš (aretium lappa
 L., gemeine klette, klettenwurz) je zelo zdravilno ze-
 lišče. Ima veliko, široko in črnzelenkasto perje, ka-
 tero je spodaj sivkaste barve. Obrodi polno okroglih
 kosmatih bucek, ki se jako rade primejo obleke ter
 jih je posebno težko spraviti iz las. Na Japonskem
 se mladi poganjki, tiisti in korenine zavzivajo kot ze-
 lenjad, korenine tudi v juho vkuhano. Pripravljajo
 se kakor črna korenje.

Repinec je slavnoznano sredstvo, ugodno učin-

Ako se pa na žalost obrača neutemeljeno sovraštvo drugih zoper nas, se moramo braniti in se bomo branili in se bomo vselej tudi znali braniti. (Vi-har pritrjevanja.)

Mi tudi nočemo biti ekskluzivni v okviru naše lastne narodnosti. Nikdar nas ne sme zaslepiti strankarstvo, da bi ne podpirali vsakega poštenega dela in stremjenja, ki je v prid našemu narodu, naj prihaja to delo in stremjenje, od kogar hoče. Vrata so odprta slehernemu, ki je poštene volje. (Burno odobravanje.)

Tako se je sklepalo in govorilo 1. 1912. Navzod so bili ljudski zastopniki iz Štajerske, Koroške, Kranjske, Goriške, Istre, Dalmacije, Hrvatske, Slavonije, Bosne in Hercegovine (hrvatski katoliki in muslimani). Danes, ko pišemo 19. aprila 1. 1916, nimamo k tem sklepom in besedam ničesar prideti. Naš program je ostal, kakoršen je bil. Nismo imeli povoda ga spreminjati, ker vojska na vsebini našega programa ni ničesar spremenila. Zastopniki slovenskega ljudstva so tekom vojske imeli ponovno priliko, da so svoj stari program naglašali na višjih, merodajnih mestih in nasproti hrvatskim in drugonarodnim politikom. V tem oziru je torej vse v redu.

Pač pa čitamo časnikarske glasove, ki želijo, da bi se vse slovenske stranke združile, sestavile skupen naroden program ter ga skupno in združene zagovarjale pred vso javnostjo.

Nimamo pravice govoriti v imenu Vseslovenske Ljudske Stranke, pač pa, kakor vsak njen pristaš, izreči javno svoje mnenje in želje. Vseslovenska Ljudska Stranka ima svoj narodni program iz leta 1912. Spreminjati ga, bi pomenilo: korak nazaj. Že dr. Šusteršič je rekel: „Vrata so odprta slehernemu, ki je poštene volje!“

Tudi dr. Krek je našega mnenja. V knjigi: „Kroaten und Slovenen“, ki je pred kratkim izšla v Evgen Diederichovi založbi v Jeni, se nahaja tudi odstavek: „Stellung zur Monarchie“ (stališče napram monarhiji). V tem poglavju se tudi brez vsake spremembe priznava k programu iz 1. 1912 in piše:

„Svetovna vojska je v najsvetlejši luči pokazala v stoletjih preskušane hrvatske in slovenske čednosti zvestobe in nezlomljivega junaštva in je s tem s krvjo in železom zapisala v zgodovinsko knjigo trdno, smrtnopogumno voljo Hrvatov in Slovencev, da hoče svoje življenje in bitje videti združeno s habsburško monarhijo. Nobeno čudo! Vsi Slovenci in Hrvati prebivajo v okviru monarhije. Na isto so navezani in vsaka sprememba, bodisi v italijansko-imperialističnem ali velikosrbskem smislu, bi jih raztrgala v različne države in tako onemogočila njihov jedinstven razvoj.“

Slovenci in Hrvati so sicer sedaj pokrajinsko in državno na najnesrečnejši način razdeljeni (Slovenci stanujejo v šestih avstrijskih pokrajinah in še na Ogrskem, Hrvati v štirih avtonomnih deželah in v velikem številu tudi na Ogrskem). Potek svetovne vojske, ki je od dne do dne jasneje dokazal ne samo nujnost, ampak tudi življenjsko moč habsburške monarhije, zahteva radikalno politično spremembo v s-

mislu zjedinenja Slovencev in Hrvatov, da se s tem ustvari monarhija kot privlačna sila za vse jugoslovane in kot neizmisljiv branik na jugoizhodu. Hrvatski in slovenski interesi so v tem oziru najtesneje zvezani z interesi monarhije.

Dne 19. in 20. oktobra 1912 so v Ljubljani zborovali zastopniki slovenskega in hrvatskega ljudstva (deželni in državni poslanci). Naslednji sklep, ki popolnoma odgovarja najglobljemu prepričanju vsega naroda, nam odkriva temeljne črte, po kakšnem načrtu bi se naj izvršila prenovitev na jugoizhodu monarhije. Sklep se glasi: (navaja zgoraj citirani sklep.)

Ena izmed glavnih ovir, na zvezo z Italijani se ozirajoča, poitalijanjoča vladna politika, je vsled vojnih dogodkov, kakor upamo, za vselej odpravljena. Ostaneta še dve oviri: Trdi dualizem in kratkovidno, ne samo monarhiji, ampak tudi življenjskim interesom nemškega naroda škodljivo stremjenje germaniziranja. Volja monarhije do življenja, kakor tudi volja Nemčije, da brani obstoj habsburške monarhije, zahtevata kategorično novo orientacijo.“

Tako dr. Krek. Quod demonstrandum erat, da tudi ta naš dalekovidni politik še danes misli tako, kakor se je sklepalo 1. 1912 in kakor je ob isti priliki govoril tudi dr. Šusteršič.

Toda še nekaj. Tržaška „Edinost“ večkrat izraža željo, da bi se vse slovenske stranke zedinile na skupen narodni program. Kolikor poznamo mišljenje v naši stranki, ni za to nobenih ovir, nasprotno so se že storili iniciativni koraki, a do danes še ni od drugih slovenskih strank nobenega odmeva. Opozarjamo tudi na dejstvo, da se še „Slovenski Narod“ ni izrekel za tako skupno postopanje. Očividno še v krogih onih organizacij, katerim stoji tržaška „Edinost“ jako blizu, ni istega razpoloženja, kakor v njenem uredništvu. Na naši strani ni nobene krivde, da se to ne zgodi, kar „Edinost“ želi.

Italija zahteva Trentin, Trst, Istro in hrvatsko Primorje do Neretve v Dalmaciji.

V seji italijanske zbornice v soboto, dne 16. aprila, je dejal poslanec Foscari v svojem govoru glede teritorialnih zahtev Italije, da se ne omejujejo samo na Trentin in Trst, temveč obsegajo Istro z Reko in Dalmacijo do Neretve z otoki, Kileže pred tem ozemljem. Samo če bodo te zahteve izpolnjene v polni meri, potem laški vojaki niso umirali zastoj. Dotod Italija ne sme pripustiti srbskih zahtev. Če bi Srbi v Dalmaciji celo verski koeficijent izrabljali v svoj prid, je proti temu dejstvo, da je katoliška Dalmacija proti pravoslavni Srbiji. Govornik je dejal, da bi Italija pač mogla žrtvovati nekaj in mogla Srbiji priznati k večjemu eno pristanišče, ker bi s tem nadvlada Italije v Adriji ne bila oškodovana. Če bi bila

Dalmacija italijanska, bi se srbskega in hrvatskega iredentizma ne bilo bati; nasprotno pa bi bil v srbski ali hrvatski Dalmaciji italijanski iredentizem ogromen. To mora italijanska vlada pojasniti zaveznikom, kakor naj tudi porablja več besedi in denarja, da za moralno in politično ulogo Italije pridobi v inozemstvu simpatično umevanje; ugled Italije v inozemstvu da namreč ni posebno sijajen.

Teden v korist „Rudečemu križu“.

Po silo krvavi bitki pri Solferinu dne 24. jun. 1859 je pokrivalo 40.000 mož, deloma ranjencev, deloma mrličev, grozno bojišče. To je bila strašna podoba žalosti in nesreče. Ker ni bilo tam ne zdravnikov ne strežnikov in strežnic, so poškodovanci in ranjenci ležali cele dneve pod milim nebom, žrtev pekočega solneca, plen ponočnih hudobnežev. Tudi zdravstvenim napravam niso prizanašale sovražne kroglice, in marsikateri zdravnik je bil na bojnem polju med izvrševanjem svojega vzvišenega poklica prav nevarno ranjen.

Preprosti zasebnik iz Švice, Janez Henrik Dunant, rojen v Genfu dne 8. maja 1828 in umrl v Helldenu ob Bodenskem jezeru dne 30. oktobra 1910, je videl strahovito nesrečo in je bil pri pogledu na njo globoko pretresen. Začel je iskati postrežnikov ubogim vojščakom in je vabil gospe in mladenke, je prosil može in otroke, da naj pomagajo ranjencem. Strežniki s pomočnicami vred so delili ranjencem brez ozira na njih narodnost, bodi prijatelju bodi sovražniku, kar so imeli, pa so vse tolažili in krepčali. Otroci so po uščali svoje igre ter so prinašali vodo, da so si vojščaki z njo gasili pekočo žej. Zopet drugi so prinašali jedila, krepke juhe in vino, so obvezovali za silo rane in tako manjšali nepopisno uboštvo, lajšali nedopovedno trpljenje.

Glasoviti človekoljub Henrik Dunant je 1. 1862 popisal v knjigi „Spomin na Solferino“ strašne bojne grozote ter je povabil zastopnike vseh dežel in stanov, da naj že v tistem miru poskrbijo vnaprej za siromašne, v boju ranjene ali obolele vojščake. Po njegovem prizadevanju in na njegovo prigovarjanje je nastala dne 22. avgusta 1864 genfska ali genevska konvencija ali pogodba s svojimi deveterimi članki. Leta 1914 bi se naj bil praznoval zlati jubilej tega ljudoljubnega združenja in dogovora. Poglavitna določba pogodbe je bila razglasitev nepristranosti zdravstvenih naprav v vojski, nadalje nepristranost tudi za zasebno bolniško oskrbo, torej varnost deželanov, ki sprejema ranjence v oskrbo, in slednjič enakomerno ravnanje z ranjenimi vojaki, bodi da spadajo k prijateljem bodi da k sovražnikom.

Pogodbo so sčasoma razširili in izpopolnili. Namesto prve, stare in prvotne genfske konvencije je stopila dne 6. julija 1906 druga, nova genfska pogodba. Dne 21. julija 1866 je tudi Avstrija pristopila k genfski konvenciji, katere znak je rudeč križ na belem polju. Državno oskrbo bolnih vojakov podpira zasebna. Strežniki in strežnice nosijo kot znamenje okrog leve roke ovit trak z rudečim križem na belem dnu. Ime Rudeči križ je skupno ime za dobrodelne, v vseh kulturnih državah obstoječe družbe, ki v vojski podpirajo vojaško zdravstveno službo in ki že v miru skrbijo za potrebne predpriprave. Po svoji uredbi je Rudeči križ v večini držav postavno zavarovana naprava, ki je v vojski podložna vojaški oblasti in ki je v mirnih časih: z njo v tesni zvezi.

na rajč na rast lasi. Vzemi 1 l jesiha, 0,33 l vode in kuhaj v tej mešanici snažno, veliko rastlino 15 minut dolgo, tekočino precedi in s tem si umivaj trikrat na dan kratko ostrizeno glavo. Po enkrat na teden namaži glavo še zraven z oljnim oljem.

Repinčeva lasna pomada je zelo zdrava in priljubljena. Podjetni ljudje bi si sploh lahko z rastlinstvom pripravili premoženje, ako bi se bolj brigali za njegovo uporabo. Repinčeva lasna pomada se napravi: Zreži dve veliki, skrbno osnaženi repinčevi koreninici in ju skuhaj v 1/2 l do 1 l vode. To zavrelico precedi na 125 g svinjske masti, ki je bila z dežnico (postano vodo) dobro umita in pusti vse skupaj pokrito en dan stati. Potem razpusti pri slabi vročini 60–70 g volovega mozga in ga precedi vročega na prejšnjo mešanico. Na to se vse skupaj v leseni posodi tako dolgo meša, da se močno peni in postane belo. Zaradi dobre dišave prideni nekaj rožnega olja ali pomadnega olja, ki ga dobiš v lekarni.

Repinec vsebuje inulin, nekoliko čreslovine in sladkorja. Čaj iz skuhanih korenin učinkuje kričistilno, povzroča potenje in žene na vodo. Sveži repinčevi listi se devajo na bule, hemoroidne bunke in na podkožne zagulke. Korenine in listje kuhano se poklada na kožne izpuščaje, lišaje, otekline, grinto. Korenine se nabirajo spomladi, listi v poletju.

Regvart (Leontodon taraxacum, Löwenzahn), je naš dober znanec na mizi kot salata. Gizdava dekleta cenijo regvartovo mleko, ki priteče iz debla, ako ga pretrgaš. To mleko dela baje žareče oči. Umivanje z regvartom pa baje povzroča snažen, lep obraz, vsaj tako govorijo stare knjige, v katerih čita-

mo o zeliščih. Gotovo pa je, da regvart kot salata dela apetit in učinkuje kričistilno. Ako se živina krmi z regvartom, je dobro obvarovana pred marsikatero kužno boleznijo.

Čaj iz te rastline učinkuje razkrajajoče na zaslizhen želodec in mehur, je kričistilen, učinkuje dobro na jetra, vranico (slezeno) in črevesa. Rabi se tudi pri zlatenici. Čaj iz korenin je posebno dober, ako kdo trpi na hemoroidih in zaprtju. Regvart je spomladno zdravilno zelišče in se nabira spomladi pred cvetenjem. Le korenine, ki imajo veliko trpkih snovi, se nabirajo v jeseni.

Regvart sestoji iz regvartovega grenčeca, nekaj smole, gumija, svobodne kisline, kaučuka, soli, inulina in beljakovine. Spomladi je regvart posebno bogat na soli (kalijeve in apnenčeve), na beljakovini in vosku, za to pospešuje prebavo in je ob enem redilen. Jeseni vsebuje regvart več inulina. Inulin (C 6 H 10 O 5) — je bela, škrobasta snov, katero spremenijo kisline v sladkor. Rabi se za pripravo diabetičnih jedil.

Trobenčica, brkončica, jagalnica, ovčica, (primula officinalis s. veris, schlüsselblume) cvete na travnikih, gorskih pobočjih, dolinah in vrtovih. Debelovlaknate korenine dišijo po janežu in imajo trpek, dražljiv okus. Za zdravlila se nabirajo samo temnorumeni cvetoči trobenčice. V preteklih časih je bila trobenčica znak vere na Boga in nesmrtno življenje, kakor je dandanes sirotica znak prostozidarskega svobodomiselnosti.

Mladi trobenčičini listi so spomladi dobri kot zelenjad. Pripravljajo se kakor špinada. Mešajo se

tudi k drugim salatam. Na Angleškem se dela iz trobenčic brezalkoholna pijača Cooslip vine, in sicer s pomočjo sladkorja in citróna.

Cvetje diši po strdi. Posušeno cvetje daje zelo okusen čaj zoper kašelj, posebno ako si se prehladil in čutiš bolečine v prsih in trebuhu. Iz korenin, listov in cvetja se kuha čaj, ki je cenjen kot dobro učinkujoče sredstvo za vse one, ki se bojijo skrnine (sklepne bolezni) ali jo že imajo. Jemlje se tudi proti migreni (glavobolu) in omotici. Pomirja in okrepuje živce.

Opafica sv. Hildegarda, rojena okoli leta 1098, je nasvetovala trobenčični čaj proti melanholiji (otožnosti).

Tudi mnogoopevana in proslavljena vijolica (viola odorata, veilchen) je zdravilna. Bog jili je poslal že v zgodnji spomladi na svet, zato imajo naloge, zdraviti spomladne bolezni. Je najboljšo sredstvo za otroke proti oslovskemu in vsakemu kašlju, bronhialnemu katarju in sploh pri zasliženem vratu. Skuhaj prgišče violičnega cvetja v četrt litra vode in daj otroku vsako drugo ali tretjo uro dve ali tri žlice. Jeličnim ljudem lajša violični čaj iz cvetja kašelj in zrahljuje zasližene prsi. Po starodavnih zeliščnih knjigah so nakladki s stolčnim violičnim listem hladilni za vroče otekline. Violični vonj učinkuje proti glavobolu in omamljenosti ter privablja spanje. Čaj iz cvetja se rabi proti epilepsiji.

Korenine vsebujejo snov violin, ki povzroča bljuvanje. Sirup Violae je milo sredstvo za bljuvanje pri otrokih.

V naši državi je nastala Avstrijska družba Rudečega križa, ki dela zelo blagoslovljeno tudi v miru pri potresih, povodnjah, požarih, nalezljivih boleznih, pri vsakovrstnih nezgodah. Ona daje v vojski bojne in nadomestne bolnišnice, postajališča za bolnike, izkazne in poizvedovalne pisarne na razpolago vojaški oblasti. Občudovanja vredno je človekoljubno delovanje velike družbe in njenih večjih ali deželnih ter manjših ali krajskih podružnic v sedanji velikanski svetovni vojski, v kateri je razdelila in potrošila že približno 12.000.000 K, pa tudi rešila mnogim tisočim in stotisočim vrlih sinov, ki so morali krvaveti za svojo domovino, življenje in zdravje ter jih je tako vrnila domovi in družini. — Sv. Oče papež Benedikt XV. sami so v pismu, poslanem dne 10. febr. 1915, predsedniku družbe v Švici, Adorju, pripoznali njeno blagonesno delovanje z izrazi najvišje pohvale.

Vsled dolgotrajne vojske so sedaj skoraj že pri kraju denarni pripomočki delavne družbe, so porabljeni vsi mili darovi za njena Bogu prijetna dela. Zategadelj bi ji naj došli od vseh strani v Avstriji izdatna podpora in pomoč. Tu ne zadostujeta spoštovanje in priznanje, tu treba zveste, dejanske udeležbe. Vsled sklepa zaveznega vodstva Avstrijske družbe Rudečega križa bi se naj v spomin na čudoviti predor sovražne bojne črte pri Gorlicah dne 2. maja 1915 priredil v dnevih od 30. aprila do 7. maja t. l., kakor po vsej Avstriji tako tudi na Štajerskem vsepovsod „teden v korist Rudečemu križu“.

Blagi namen tega slavlja je, pridobiti družbi za njeno delovanje neizogibno potrebnih denarnih pripomočkov. Od dohodkov tedna v korist Rudečemu križu bi namreč naj prišli dve tretjini v prid Rudečemu križu, ena tretjina pa bi naj pripadla vojnemu pomožnemu uradu visokega c. kr. ministrstva za notranje zadeve s posebnim namenom za oskrbo mladine. Otrokom naših junakov na bojiščih preti namreč prenevarno zanemarjenje.

V naši škofiji se je v ta namen odredilo:

1. Častivredni gospodje dušni pastirje naj večkrat, zlasti pa v svojih pridigah dne 30. aprila in 7. maja t. l., pojasnjujejo delovanje in podjetja Avstrijske družbe Rudečega križa ter naj vernike vabijo in napeljujejo h kolikor mogoče mnogoštevilnemu prispoku k družbi, ki služi skupni blaginji in tako prevzema splošno dolžnost, skrbeti za ranjene in obolele branitelje domovine. Udnina znaša na leto le 4 K.

2. Belo nedeljo, dne 30. aprila, in naslednjo 2. nedeljo po Veliki noči, dne 7. maja t. l., se naj priredi pri službi božji z nabiralnikom po cerkvi — ali če je pričakovati boljšega uspeha — z darovanjem okrog altara nabiranje doneskov v korist Rudečemu križu. Tudi pri cerkvenih durih ali vhodih morejo k temu pooblaščenim nabirateljem in nabirateljicam s krožniki pobirati mile darove v ta občni dobrodelni namen.

3. Milosrčnim vernikom, ki so že doslej radovoljno položili toliko žrtev na altar domovine, se naj pravočasno oznani in priporoči denarna zbirka v tednu Rudečega križa. Vsi bi naj z veseljem srcem darovali, kar premorejo, za junaške vojščake, ki se vsled izpolnjevanja svoje domovinske dolžnosti pred sovražnikom vračajo ranjeni z bojišč.

4. Nabrane mile darove naj kn.šk. župnijski uradi pošljejo nemudoma dekanijskim uradom in ti jih naj tudi brez odloga predložijo mnogoč. kn.šk. ordinariatu v Maribor, da se bodo doneski mogli kar najhitreje izročiti svojemu namenu.

5. Njih Svetost papež Benedikt XV. so, kakor je znano, potrdili in blagoslovili za mesec marec namen molitve: naši vojaki. Za mesec april so določili Sv. Oče kot namen molitve vojne vdove in sirote. Zares! Mnogo Rahel živi sedaj na svetu, ki objokuje svoje može in sinove; in mnogo ubogih sirot se nahaja, ki nimajo več očeta. Veliko in bridko je gorje kakor morje. Sedaj v tej morivni svetovni vojski moramo uvaževati in dejanski izpolnjevanje apostolsko besedo sv. Jakoba: Čista in pred Bogom Očetom neomadeževana pobožnost je ta, pomagati vdovam in sirotam v njih nadlogi. (Jak. 1, 27).

6. Kjer je križ Gospodov, tam se mudi tudi Marija. Mati božja se ne da ločiti od križa svojega božjega Sina. Marija, pomočnica kristjanov, tolažnica, žalostnih, nam je materinski pomagala v tej vojski vojsk. Ona, Kraljica zmage, je podpirala naše orjaške čete v sijajni zmagi pri Gorlicah.

Zato se naj drugo nedeljo po Veliki noči, dne 7. maja 1916, kot ob sklepu tedna v korist Rudečemu križu, v hvaležni spomin na dne 2. maja preteklega vojnega leta 1915 v vročem boju izvršeno predrtje sovražne bojne črte pri Gorlicah, kateri spomin je povod in temelj prireditvi tedna v prid Rudečemu križu, po slovesni službi božji zapoje hvalna in zahvalna pesem Te Deum. Zahvala je nova prošnja. In ta se glasi: Kraljica miru, prosi za nas in izprosi nam mir!

V tem smislu in duhu se naj obhaja letošnja majniška pobožnost kot vojna pobožnost. Verniki se naj opominjajo k marljivemu obiskovanju vojnih šmarin, da bo grozna svetovna vojska po mogočni priprošnji majniške Kraljice kmalu zmagovito končana.

Novi davek na vojne dobičke.

Cesarska naredba z dne 18. aprila t. l. določa, da se slično, kakor v drugih državah, uvede tudi v Avstriji izreden davek na višje poslovne dobičke posameznih oseb in družb, ki so jih imele v vojnih letih. Za časa sedanje svetovne vojske, ki je zahtevala od ogromne večine prebivalstva velikanskih žrtev na krvi in imetju, ki je spravila nebroj oseb v veliko gospodarsko stisko, si je nakupičeval majhni del prebivalstva ogromna bogastva. O nakupičenem premoženju nekaterih oderuških prekupcev in navijalcev cen se smelo trdi, da je njih premoženje nastalo iz krvi in siromaštva srednjih in nizkih naših ljudskih slojev.

Novi davek, takozvani davek na vojne dobičke, ni pravzaprav samo davek na vojne dobičke, ampak je tudi davek na vse za časa vojske nastale višje dohodke, torej tudi na dohodke, ki niso v zvezi z vojsko. Imamo torej razločevati dvoje vrst novega davka in sicer obdačenje družb in zasebnih oseb. Med obema skupinama davčnih zavezancev je razlika v tem, da je pri posameznih osebah za izmero davka merodajna vsa dohodnina, dočim je pri družbah davek zračen na načelu višjih dohodkov v vojskinem času. Za primerjalno podlago se bo pri družbah jemal v poštev povprečni donos iz daljše vrste minulih mirnih let, pri posameznih osebah pa samo časovna doba od leta 1913. Davek je izmerjen po stopnjah.

Obdačenje družb.

Pri družbah začne z 10%, pri posameznih osebah s 5% in pride pri družbah do 35%, pri posameznih osebah pa do 45%. Pri družbah je bilo upoštevati, da morajo že sedaj plačevati 10% pridobinski davek, ki se z dokladi tako zviša, da so obremenjene z 20—30%, in pri višjih dokladah še z višjimi odstotki. Pri domačih ali tuzemskih družbah bo obdačen tisti del višjega donosa, ki ne prekaša 5% naložene glavnice, z 10%, tisti del čistega donosa, ki je pa večji kakor 5% in ne znaša več kakor 10%, bo obdačen s 15%. Za vsake nadaljne ali začete in polne 5% bo pa davek za 5% višji in bo prišel do 35%. Čisti donos ali dobiček inozemskih družb bo obdačen sledeče: Do 200.000 K čistega letnega donosa 20%, od 200.000 do 400.000 K 25%, od 400.000 do 700.000 K 30%, od 700.000 do 1.000.000 K 35%, od 1.000.000 K naprej pa 40%.

Obdačenje posameznih oseb.

Novi davek na posamezne osebe je izmerjen sledeče: Kdor ima manj kakor 3000 K letnega dohodka, ne plačuje novega davka. Od 3000 do 10.000 K dohodkov bo plačeval 5%, od nadaljnjih začelih ali polnih 10.000 K 10%, od nadaljnjih začelih ali polnih 20.000 K 15%, od nadaljnjih začelih ali polnih 20.000 K 20%, od nadaljnjih začelih ali polnih 20.000 K 25%, od nadaljnjih začelih ali polnih 20.000 K 30%, od nadaljnjih začelih ali polnih 200.000 K 35%, od nadaljnjih začelih ali polnih 200.000 K 40%, pri čistih donosih, ki znašajo čez 500.000 K, pa 45%.

Povdarja se opetovano, da osebe, kojih letni donos znaša 3000 K in manj, ne bodo plačevale novega davka, in družbe, kojih čisti donos znaša 10.000 K, ali manj, tudi ne bodo plačevale novega davka. Službeni dohodki in pokojnine državnih uslužbencev niso podvrženi novemu davku, pač pa dohodki zasebnih uslužbencev, če znašajo na leto več kakor 4000 K. Novi davek ne zadeva dedščin v polni meri, ampak obdači samo pravo zvišanje dohodkov v primeri z dohodki, ki so se v mirnih časih dosegli iz dedščin.

Kot splošna in skupna določila veljajo: Davek na vojne dobičke se niti pri odmeri tega davka, niti pri pridobinskem, niti pri osebnodohodninskem davku ne sme odpisati. Davek na vojne dobičke bo moral biti vplačan v dveh enakih obrokih, prvi obrok bo vplačati v 30 dneh po dostavljenem plačilnem nalogu, drugi obrok davka pa najpozneje po preteku nadaljnjih 6 mesecev. Nedopustno je, predpisati davek na vojne dobičke v svrhu odmerjenja doklad ali drugih prispevkov. Nova cesarska naredba je stopila v veljavo s 16. aprilom 1916.

Italijansko bojišče.

Najnovejša poročila govori o laškem uspehu na Col di Lani. Ta točka je, odkar se je začela laška vojska, središče najsrdečjih bojov. Upamo, da se Italijani ne bodo dolgo veselili svojih uspehov.

Na primorski fronti.

Na Doberdobski planoti in ob goriškem območju se od 17. aprila naprej vršijo dokaj srđiti artilerijski boji. Pri Zagori pri Gorici so dne 18. aprila zjutraj avstrijske čete odbile sovražni naval. Tudi tolminsko območje je zadnje dni italijanska artilerija obsipavala s hudim ognjem. Nad Trst sta dne 17. aprila priplula dva italijanska letalca, ki sta z metanjem bomb ubila dve osebi, pet pa jih ranila. Na-

si letalci so nato sovražne ptice prepodili in so pri Gradežu z bombami zadeli italijansko torpedovko.

Ponesrečeni italijanski napadi v Tirolah.

Kar se Cadorni v peterih soških bitkah ni posrečilo, to skuša zadnji čas doseči na tirolski fronti, in sicer v prostoru pri Rivi ob Gardskem jezeru, v Suganski dolini, kakor tudi v gorovju Adamello in Ortler. Na teh mestih skušajo Italijani z naporom vseh sil vsaj na nekaterih točkah predreti našo črto. A vsi dosednji napori v Tirolah so se Italijanom ponesrečili. Praske, ki se vršijo ob Ponale-cesti in pri Stillserjochu ob švicarski meji, so le bolj postranskega pomena. Največji sovražni naval je bil dne 17. aprila na goro Col di Lana (izhodno od Bolcana). Italijani so obsipali zahodni del vrha te gore dne 17. aprila s tako gostim topovskim ognjem, da se je celi zahodni vrh Col di Lane razrušil in kot ogromen kamenit plaz zdrknil v globčino. Italijani so zasedli nato popolnoma razrušene postojanke. V Suganski dolini so naši dne 17. aprila vrgli Italijane iz njih prednje postojanke in so še ujeli 600 mož. Italijani imajo kot napadalci povsod velike izgube.

Rusko bojišče.

Ruska armada je letos izvršila dve ofenzivi, prvo ob Novem letu proti naši fronti ob Besarabski meji, drugo mesca marca proti nemški fronti severno od Naroškega jezera. Obe sta končali z velikanskimi ruskimi izgubami in popolnim neuspehom. Sedaj je relativno mir. Zdi se, kakor da bi bila ruska ofenzivna sila že popolnoma zlomljena. Za to ni čudo, da se širijo vesti, češ, Rusija je zaprosila za pogajanja. Nemški vladni list „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ odločno zanika, da bi bilo to res.

Ruski car v nevarnosti.

Ko je dne 12. aprila car Nikolaj obiskal v družbi generala Brusilova besarabsko fronto, sta dva avstrijska zrakoplova ne daleč od njega metala bombe na ruske čete. Car je takoj odjezdil iz nevarnega kraja.

Francosko bojišče.

Razven novih uspehov pri Verdunu na desnem bregu Moze zabeležujejo Nemci tudi uspeh na ypernski fronti. Glej najnovejša poročila.

Boji pred Verdunom

V ponedeljek, dne 17. aprila, so saške čete na desnem bregu Moze z naskokom zavzele francoske postojanke ob kamnolomu 700 m južno od sela Audromont in na grebenu severozahodno od sela Thiaumont (zahodno od Douaumonta). Isti dan so Nemci odbili sovražne napadalne poizkuse ob in v gozdu Caillette. V noči od 18. na 19. aprila so saške čete zavzele kamnolom južno od dvora Hautremont. Velik del tamošnje posadke je padel v srđitem bajonetnem boju. Francozi so severozahodno od dvora Thiaumont poskušali s protinapadom zavzeti nove nemške postojanke, a so bili v ročnem metežu odbiti. Na različnih mestih pred Verdunom so skušali sovražni infanterijski oddelki se približati nemškim jarkom, a so bili zavrženi. V dosedanjih bojih za Verdun so Nemci ujeli 711 častnikov in 38.255 mož. Proti nemškim postojankam na ravnini Woewre in višinah jugozahodno od Verduna do St. Mihiela je sovražni artilerijski ogenj zadnje dni posebno srđit.

Turška bojišča.

Ruska poročila pravi, da je Trapecunt padel. Turška poročila govorijo, da se v Kavkazu bije srđita vojska in da rusko vojno brodoge podpira boje na suhem.

Rusi v Trapecuntu.

Iz Petrograda se dne 19. aprila poroča: Trapecunt je zavzet. Velikanski napori čet ruske kavkaške armade in ruskega črnomoškega brodoge so bili kronani z zavzetjem najvažnejšega utrjenega oporišča ob maloazijski obali. Čete

ruske kavkaške armade so v bojih dne 15. aprila ob reki Karageri porazile Turke in so jih pri njih umikanju zasledovale z nadčloveškimi napori iz najbližje razdalje, pri čemer je bil odpor Turkov strt. V sled krepke podpore ruskih ladijskih topov se je v borbi za Trapecunt izvršil drzen preobrat. Ladijski topovi so sodelovali z ruskimi četami, ki so operirale v bližini morske obali. Zmaga se je dosegla s pomočjo čet, ki so se bojevale v drugih delih Male Azije. Vojski so storili, kar je bilo mogoče, da bi tako olajšali nalogo čet ob morski obali. Nadaljne podrobnosti o tem uspehu ruskih čet sledijo.

Kako je bil zavzet Trapecunt.

„Kölnische Zeitung“ poroča o zavzetju Trapecunta: Istočasno z ofenzivo glavne ruske armade velikega kneza Nikolajeviča je prodirala druga večja ruska kolona iz Batuma ob obali Črnega morja proti Trapecuntu. Strategični položaj je bil za turško armado na armenskem bojišču radi pomanjkanja dobre zveze z ostalo Turčijo vedno zelo slab. Pod temi dejstvi je turško armadno vodstvo moralo računati s tem, da se bo ruskemu armadnemu vodstvu posrečilo, se polastiti Erzeruma in Trapecunta. Akoravno je izguba Trapecunta ter tamošnje trdnjave in pristanišča za Turke zelo bridka, vendar še s tem na kavkaškem bojišču ni padla odločitev. Rusi morajo sedaj, ako hočejo doseči odločitev in ako imajo dovolj moči, udariti za glavno turško armado proti zahodu, da jo odločujoče porazijo. To pa menda ne bo šlo tako gladko. Rusi so z zavzetjem Trapecunta dosegli pred vsem le moralni uspeh.

Trapecunt.

Trapecunt je glavno mesto severoizhodnega maloazijskega vilajeta enakega imena. Mesto leži ob Črnem morju, južnozahodno od Batuma. Mesto, ki je v svojem gornjem delu obdano z močnim okroglim, a starim zidom, šteje kakih 35.000 prebivalcev in sicer 55% mohamedancev, 24% Grkov in 17% Armencev. Mesto je imelo postaja za deset ladijskih zvez, med temi dve nemški in ena avstrijska črta. V Trapecuntu je sedež grško-pravoslavne in armenško-gregorijanskega nadškofa in katoliško-armenskega škofa. V mestu se je nahajal tudi sedež avstrijskega generalnega konzulata. Mesto krasijo mnoge bizantinske stavbe in veličastne cerkve, ki pa so deloma spremenjene v mohamedanske mošeje. V mestu je izredno mnogo šol (82), med temi prav lepo število krščanskih. Krščanski šolski bratje in sestre sv. Jožefa imajo v Trapecuntu več učnih zavodov. Trapecunt je bogat glede tovarn za tkanine, čevlje, zlatino in srebrnino. V mestu se izdeluje tudi mnogo mila in usnja. Mesto je glavno trgovsko središče maloazijske severne obali. Koštruni, volna, vosek, surovo maslo, jajca, lešniki, turščica, fižol, tobak, laneno seme, razne tkanine in preproge, je blago, katero se prevaža iz Perzije in Male Azije skozi Trapecunt v Evropo. Nasprotno pa se izklada v Trapecuntu sladkor in čaj za Perzijo. Zgodovina Trapecunta sega daleč v staro dobo. Mesto je bilo v grški in rimski dobi in še bolj v srednjem veku važno trgovsko središče. Po padcu Carigrada leta 1204 je ustanovil Alexios Kamenos, tedanji cesarski namestnik v Trapecuntu, s svojim bratom Davidom, državo Trapecunt, ki je bila od latinskega cesarstva neodvisna. Njemu sledileci vladarji so se nazivali cesarje in so bili ali v zvezi ali pa v neprestanih bojih s Turki, dokler si ni sultan Mohamed 11. leta 1461 Trapecunta osvojil. Od tega časa je bilo mesto neprestano v turški posesti.

Nepristranost Nizozemske še vedno v nevarnosti.

Dva socialdemokratska poslanca druge zbornice sta se dne 19. aprila oglašila pri ministrskem predsedniku in sta ga vprašala, ali ne bi bilo mogoče, da bi vojski dobili zopet običajne dopuste. Ministrski predsednik je izjavil, da se pričete vojaške odredbe ne morejo več preklicati, ker se nevarnosti, ki so pretile Nizozemski, niso odstranjene. Te nevarnosti bi se v slučaju, če se pošlje vojaštvo domov, zopet znova pojavile. Dosedanje vojaške priprave Nizozemske so se odredile edino le za to, da se dežela obvaruje pred pretečo vojsko.

Hrvaško selo v Srbiji.

Varaždinsko „Hrvatsko Pravo“ poroča:

Naš prijatelj g. nadporočnik A. nam pripoveduje, da je na svojem bojnem pohodu v Srbiji našel s svojo četo selo Janjevo, oddaljeno od Prištine kakih 17 km. V tem selu, ki broji menda 3000 duš, stanujejo pripadniki rimsko-katoliške vere, svoj jezik in narodnost pa že od davnaj imenujejo hrvatski. V šoli imajo učitelja Hrvata, župnik jim propoveduje i hrvatski. Duhovnika in učitelja pošilja v to selo arnautski biskup. Svoji hrvatski narodnosti se Janjevčani niso nikdar odrekli, četudi so jih srbske oblasti silile na srbstvo. V narodu živi sporočilo, da se je pred nekoliko stoletji doselilo v one kraje iz Hrvaške več sto Hrvatov in Hrvatice. Selo je bilo dolgo let na brigi avstro-ogrškega konzula. Stanovniki v Janjevu

se bavijo skoro izključno s krošnjarstvom. Priobčujejo to redko poročilo v nadi, da se bo kak hrvaški zgodovinar natančneje zanimal za omenjeno hrvaško selo v Srbiji.

Hötzendorf o sebi Verdunu in miru.

Berolinski „Lokalanzeiger“ objavlja poročilo svojega poročevalca Otona König o pogovoru z generalnim polkovnikom Conradom pl. Hötzendorf. Poročevalec je tekom pogovora omenil, kako popularen je Baron Conrad po vsej Avstriji in Nemčiji, tako da se v tem oziru more edino s Hindenburgom primerjati. Baron Conrad je nato odgovoril:

„Ni mi kar nič ljubo, da bi stal na podstavku spomenika. To celo nasprotuje načinu mojega življenja. A to pač mora menda že tako biti. Ljudstvo najbrž vedno rabi koga, ki bi mu naj bil popularen. Reči vam samo smem, da si nihi ne upam več pogledati v izložbena okna, ker se bojim, da bi videl, kako mojo glavo različni predmeti pozdravljajo. Jaz sem pri tem nedolžen in končno to tudi ni pravilno, da se posameznika tako povzdiguje. Mi imamo toliko generalov in častnikov, ki si ravnotako zaslužijo, da se jih slavi in o katerih se v splošnosti sploh nič ne omenja. Sicer pa tudi ne smemo verjeti, da bi posameznik vse sam napravil. Nasprotno! Tukaj sodeluje toliko glav, da je sploh nemogoče, da bi se vse zasluge samo enemu pripisovale. Jaz storim svojo dolžnost po svoji vesti, kakor najboljšo vem in znam in sicer tako, kot dela vsak drugi, nič več! In zahvalo, največjo zahvalo si zaslužijo v prvi vrsti častniki in moštvo na fronti.“

Glede bojev pred Verdunom je rekel generalni polkovnik: „To gre občeudovanjavredno vrlo naprej, in sicer precizno in sigurno. Od francoske fronte se vsak dan en kos odkrha. O izidu te borbe sem popolnoma prepričan.“

Na vprašanje, ali nas bo padec Verduna privedel bližje miru, je odgovoril: „Vsak uspeh, katerega kdo od nas pribori, nas privede bližje miru. Na nas gotovo ni ležeče, da še vedno noče priti do miru. Mi smo v istem položaju, kot dva moža, ki sta napadena od petero drugih, ki pa se morata sama braniti. In če teh petero mož noče odnehati, tedaj morata ona 2 moža, da ne bosta uničena, uničiti onih pet, ako poprej ne bodo prenehali z borbo. To je popolnoma jasno.“

Politične vesti.

Podpišite četrto vojno posojilo! S slavo odide ne in zmage si gotove stoje naše čete na mejah države in daleč zunaj v sovražni deželi. Premočenemu sovragu na severoizhodu so s skoraj nadčloveškimi čini iztrgale, kar je že smatral za svojo trajno last. Kaznovali so na jugoizhodu hudobne povzročitelje svetovne vojske ter zasedenjem njihovih dežele pač za vse čase potegnili ogenj, ki je s svojim nebrzdanim plamenom tvoril dolgo časa težko skrb za mirni razvoj naše države in njene blaginje. Krvavo so zavrnile dednega sovražnika na jugu, ki je potuhnjeno posegel po naših najlepših posestih, ko je mislil, da je naša moč vsled hude borbe na severu in jugu vezana. In kar so si naše čete priborile v brezprimernih zmagah, to drže z jekleno, neusahljivo močjo. Ob njej se razbije onemogla ljutost sovražnikov in zvesto ter skrbno obvarovano ostane ognjišče in domačija. To moč moramo ohraniti močno in odpro, dokler ne obnemore naval sovražnikov in se jim ne uresniči, kar že danes omahujoči v srečo slutijo: Da so naše vojske nepremagljive. Nepremagljive, ker so z mogočnimi koreninami zasidrane v jednih narodih, ki so neumorno in požrtvovalno vsak čas odločno pripravljene, našim junaškim krdelom boriteljev priskrbiti potrebne moči in sredstva. To naj sovražniki prav razločno spoznajo iz podpisovanja četrtega vojnega posojila! Za to podpisujte četrto vojno posojilo. Natančneja določila so razvidna iz inserata.

V spomin in opomin. Kmalu bo preteklo leto odkar se bijemo z zavratnimi Lahi; Italija in Nemčija si še nista napovedali vojske. Avstrija pa je v vojski z istimi državami, kakor Nemčija; tudi z Japonsko in Belgijo. „Izvestje visokih šol v Nemčiji“ (Hochschul-Nachrichten) poroča v zadnji številki — XXVI, 1—6 — ki je izšla s 1. aprilom t. l.: „Obžalovati je, da je Avstrija tako zavlekla ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu, kajti to je škalo razmerje nasproti Italiji.“

Pravi pa ono „Izvestje“ tudi, da bo po vojski zadobil Trst velikanski pomen, kot gospodar Jadranskega morja in kot svetovnogospodarsko prehodnišče vseh donavskih in balkanskih dežel; črta Hamburg—Trst in Antwerpen—Trst bosta prav tako važna, kakor Berlin—Bagdad. Mi pa ne pozabimo, da Italija noče napovedati vojske Nemčiji. Vneto zagovarja to „Izvestje“ tudi ustanovitev posebnega vseučilišča avstrijskim Mažor-

som. Zapomnimo pa si tudi izvajanja glede duha, ki naj v bodoče navdaja avstrijska vseučilišča; svoboda in strpnost bodi to geslo. Slovan naj ne sme dvigniti roke proti Nemcu, pa tudi avstrijski Nemec naj se navadi, malo manj glasno in enostransko „völkisch“ kričati, tem odločneje pa naj dela v avstrijskem duhu. Tam na krvavem bojišču stojijo nekdanji nasprotniki rama ob rami, pokrivajo jih skupni grob; borili so se za skupno domovino, skupnost jih naj družijo v miru.

Česka razdeljena v 12 okrožij. Praški listi poročajo, da bodo predela za razdelitev Češke v okrožja končana v najkrajšem času. Predela se vrše pod vodstvom barona Handel, bivšega cesarskega namestnika na Gorjem Avstrijskem. Baron Handel je razdelil Česko v 12 okrožij, vsaka teh okrožij bo štela pol milijona prebivalcev. Od teh 12 okrožij bodo tri okrožja čisto nemška, šest čisto škkih, tri okrožja pa bodo mešana. Mesto Praga in okolica bo tvorila mešana okrožje. Vsako okrožje bo dobilo kot samoupravno oze nje takozvano okrožno zastopstvo. V delokrog okrožnih zastopstev bodo spadale vse tiste zadeve, ki so bile dosedaj v oblasti deželnega zbora in deželnega odbora, ako namreč niso zadevale neposredno cele dežele.

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Č. g. Josip Lončarič, kaplan v Kapeli pri Radencih, je imenovan za provizorja pri Sv. Jederti nad Laškim. — Za kaplana h Kapeli pride č. g. Friderik Strnad, kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni.

Čas vojaškega službovanja bo vračunjen pri dopuščanju pri izpitu učiteljske usposobljenosti. Izšla je cesarska naredba, ki vsebuje določbe glede vračunjenja časa vojaškega službovanja pri dopuščanju k izpitu učiteljske usposobljenosti za učitelje ljudskih in meščanskih šol. Komentar k tej naredbi pravi: Ker je po uspešno položenem izpitu učiteljske usposobljenosti tudi pragmatikalen položaj učitelja določen v mnogokateri smeri — n. pr. glede vračujenja službenega časa za penzijo, napredovanja k večjim dohodkom itd. — se kaže potreba, da se isti učitelji, ki zadostujejo svoji vojaški obvezi in imajo še izpričevala učiteljske usposobljenosti, obvarujejo, kolikor se le da, pred trajno škodo, in to posebno še, ker je tudi vojno službovanje samo po sebi za poklic vzgojitelja smatrati kot dragoceno šolanje. Zato odreja cesarska naredba, da se učnim osebam, pritegnjenim v sedanji vojni k vojaškemu službovanju, pri vračunjanju službenega časa v praktični šolski službi dveh oziroma treh let, kakor se zahteva za pridobitev izpričevala učiteljske usposobljenosti, vračuna tudi službeni čas v vojaškem razmerju do največje izmere enega leta.

Ravnateljstvo c. kr. goriskega ženskega učiteljskega začasnega v Krškem prosi vse lanske gojenke zavoda, učenice in učenke vadbice za njihove naslove po naslednjem obrazcu na dopisnicah: Podpisan ... je obiskal ... v školskem letu 1914/15 ... tečaj (azred vadbe) na c. kr. ž. školskem učiteljskem v Gorici in je letos gojenec (gojenka) ... tečaja (azreda) v Podpis z natančnim naslovom. Ob enem se naznanja, da je Njegovo cesarsko in kraljevo apostolsko Velikanstvo po odloku vis. c. kr. ministrstva za uk in bogočastje mesca novembra 1915, št. 27237/15, b. o. izvolilo izreči učiteljskemu zboru in gojenkam najvišjo zahvalo za uspešne zasluge pri izdelovanju gorkih oblačil za naše hramne vojake na bojišču.

Varaždinske novice. Pohvalno priznanje je dobil za svoje neumorno delovanje nadporočnik bolnice v Varazdinu Josip Mandrič. — Odlikovanje (srebrno častno kolajno) za zasluge v vojni zdravstveni službi so dobili od nadvojvode Fr. na Salvatorja: gospe in gospodične Antonovič, Milada Kozl. vsky, Katarina Marković, Anka Šmidinger, Gabriela Vanek, Terezija Vrglan in magister dr. Kajanski.

Na zagrebškem vseučilišču je bil 13. aprila promoviran doktorjem prava Radoslav pl. Kiss Šaulovski. — Kapucin o. Anton Horvat je dne 13. aprila slavil v Osijeku 25letni o mašnštva. — V Ljubljani je umrl sin varaždinskega meščana Andreja Kisička, 18letni Ivan Kisiček. Prepeljali so ga v Varazdin, kjer je bil pokopan v družinsko grobnico.

Cesar podpisal 20 milijonov kron vojnega posojila. Cesar je podpisal za avstrijsko vojno posojilo 10 milijonov kron in za ogrsko tudi enako svoto.

Zbolel je, tudi v Mariboru znani jezuit. o. Volbert

V strelskem jarku postal škof. Kakor je že znano, morajo duhovniki na Francoskem ravno tako pod orožje in iti na bojišče, kakor drugi ljudje. Župnik de Lobelle, sedaj narednik, je imenovan od papeža za škofa v Gapu. Novi škof je svoj vernikom poslal prvo pastirsko pismo iz strelskih jarkov. Novi škof ostane toliko časa narednik, dokler mu vojaška uprava z ozirom na njegovo dostojanstvo ne da dopusta, da more prevzeti upravo svoje škofije.

Pisatelj Henrik Sienkiewicz praznuje dne 5 maja 70 letnico svojega rojstva. Posebnih slavnosti ne bo. V Varšavi bodo tem povodom nabirali za poljske šole

Iz finančne službe. Davčni praktikant Franc Marinc je imenovan za davčnega pristava v 11. činovnem razredu.

Morilec prestolonaslednika Franca Ferdinanda umrl. V vojaški kaznilnici v Möllersdorfu je dne 18. aprila umrl eden glavnih sokrivcev umra našega prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge, na dosmrtno ječo obsojeni Jovo Milović.

„Stabilimento Technico“, t. j. avstrijska tržaška družba za graonjo ladij bo spremenila svoj naslov v „Austriawerft“. Razdelila bo letos na večje akcije po 150 K. na manjše pa 75 K dividende.

Oprostilne prošnje črnovojnikov letnika 1898. Domobranksko ministrstvo razglašajo, da morajo vložiti črnovojniški zavezanci, rojeni leta 1898, ki so bili pri naboru spoznani za sposobne za vojaško službo, svoje morebitne prošnje za oprostitev od vojaške službe najpozneje osem dni vstevši od dneva, ko so bili potrjeni vojake. Na poznejše došle prošnje se ne bo oziralo. Prošnje je vložiti na pristojno okrajno politično oblast. Domobranksko ministrstvo končno opozarja, da se bo oziralo na tozadevne prošnje samo v posebno ozira vrednih slučajih.

Izmenjava invalidov med Avstrijo in Italijo. Na papeževu posredovanje so se vršila te dni v Švici pogajanja med zastopniki Švice in Italije glede izmenjave invalidov med Avstrijo in Italijo. V vseh točkah se je dosegel sporazum. Italijanske invalide, nahajajoče se v avstrijskem ujetništvu, bo sprejel švicarski Rudeči križ v Feldkirchu na Predarelskem in jih bo spravil v posebne železniške vozove v gornjitalijansko mesto Como, nazaj bo pa prevažal avstrijske invalide, nahajajoče se v italijanskem ujetništvu.

Naši vojni ujetniki v Italiji. Vsa poročila iz Italije o naših vojnih ujetnikih soglašajo v tem, da Italijani lepo ravnaajo z našimi vojnimi ujetniki. Uporabljajo jih izključno za poljska dela in za pogozdovanje v južnem delu Italije. Naši vojni ujetniki, katere so spravili iz Srbije v Italijo, se nahajajo na otoku Asinara, kjer opravljajo poljska dela. Španski poslanik v Rimu, ki je obiskal italijanska ujetniška taborišča, poroča, da Italijani z našimi ujetniki lepo ravnaajo, ujetniki dobivajo dovolj dobre in tečne hrane ter da tudi reono dobivajo poštno pošiljke od svojcev iz domovine.

Kedaj se v Nemčiji proglasi pogrešani za mrtvega? Dosedaj je veljalo v Nemčiji pravilo, da se voaki, ki so se v vojski izgubili, proglasijo še le čez 3 leta za mrtve. Nemški zvezni svet pa je dne 19. aprila sklenil, da se bo odslej osebe, ki se pogrešajo, proglasile za mrtve čez eno leto od časa, ko je došlo od dotičnega zadnje poročilo.

Italijanska katedrala zgorela. Dne 18. aprila t. l. je uničil požar škofovsko cerkev v mestu Andria na Italijanskem. Cerkev je bila zgrajena leta 1046 in je bila zgodovinsko znamenita stavba. Tudi sosedna škofova palača je zgorela do tal in škofa so z velikim trudom komaj rešili smrti. Požar je baje zanetila zločinska framasonska roka.

Novi 90 m dolgi podmorski čolni. V Tirenskem morju, blizu morske obali pri Genovi so opazovali nove velikanske podmorske čolne, kojih dolgot je znašala 90 m. Oboroženi so bili z 8 topovi in s 4 torpednimi cevi. Smatra se, da so ti čolni nemškega izvora.

Les se v Avstriji podraži. Zveza najvažnejših avstro-ogrskih lesnih trgovcev je sklenila, da zviša cene za les, zlasti za mehke stavbeni les in sicer za 70 vinarjev za vsak kubični čevlj.

Hmelj. Tudi v pretečeni dobi je bilo popraševanje po tujem hmelju na hmeljskem trgu v Zateu precej živahno. Pokupila se je namreč večja množina tujega hmelja po nizki cenl 30 do 45 K za 50 kg brezdvomno v spekulacijske namene.

Bolgarski fižol za seme. Dunajsko mesto je kupilo v Bolgariji 12 vagonov fižola, katerega bodo nasadili po dunajskih vrtil, kajti bolgarski fižol obrodil jako obilno.

Plovba po Dravi ustavljena. Ustavljena je do 30. aprila t. l. plovba po Dravi in sicer med novim jezom v Fali in 1 kilometer nad jezom.

Ne koljite koz. Štajersko cesarsko namestništvo razglašajo, da je treba po možnosti omejiti v sedanjem času, ko povsod primanjkuje mleka, klanje mladih koz mlekaric, ki dajejo zlasti revnejšim prebivalcem goratih krajev mleko in sir.

Morilec Zupet in tovariši obsojeni. Kakor smo že svoj čas poročali, se je izvršil dne 9. oktobra 1915 v Studencu pri Radečah na Kranjskem umor orožnika Intiharja, orožnik Pugelj je pa bil težko poškodovan. Pred ljubljanskim izjemnim sodiščem se je vršila te dni tri dni trajajoča kazenska obravnava zoper Martina Zupet, ki je bil glavni krivec umora, in zoper njegovega pomagača Jož. Štrukelj starejšega. Martin Zupet je izvršil na Kranjskem in tudi na Štajerskem 27 tatvin in vlovov ter 4 rope, nadalje ima na vesti več hudodelstev zoper pravost. Celokupna vrednost denarja in drugih vrednosti, katere je pokradel Zupet, znaša 9930 K. Na silovitega in drznega roparja in tatarja, ki je bil del časa strah na Kranjskem in v Brežiškem okraju, so napravili orožniki pravečati lov. Pri tatvini so mu pridno pomagali, ga skrivali pred orožniki, oziroma shranjevali ukradeno oziroma oropano blago: Jožef Štrukelj star., Jožef Štrukelj ml., Anton Godec, Janez Zupet, Lovro, Anton, Gašper in Frančiška Strniša. Dne 9. okt. 1915 sta zasledovala orožnika Intihar in Pugelj držnega roparja skozi gozdove južno od Studenca. Pri nadaljnjem zasledovanju sta prišla orožnika v hišo, v kateri je spal Martin Zupet in njegov pomagač Štrukelj Jožef. Vnela se je borba med njimi na življenje in smrt. V tej borbi je bil orožnik Intihar ustreljen, orožnik Pugelj pa smrtonovarno ranjen. Pri obravnavi ni kazal Martin Zupet nobenega znaka kesanja nad izvršenimi zločinstvi. Izjemno sodišče je obsodilo Martina Zupet na 20 let težke ječe, Jorefa Štrukelj star. na 4 leta, Jožefa Štrukelj ml. na 2 leti težke ječe, ostale sokrivce pa na težko ječo od 6 tednov do 8 mesecev.

Prihodnja številka Pondeljkeve „Straže“ izide radi praznika v torek po Veliki noči.

Dopisi.

Maribor. Prodaja oljkinih vjic na Cvetno nedeljo v Mariboru v prid vdov, sirot in invalidov soške fronte je imela sijajen uspeh, kar se je zahvaliti priznani požrtvovalnosti mariborskega in okoliškega prebivalstva. Nabralo se je v Mariboru 4927 K 77 v. v Račju 110 K v Arnovžu 20 K, v Wildonu 557 K 19 v, v Slov. Bistrici 377 K in v Radgoni 421 K 70 v, torej skupaj 6413 K 61 v. Manjkata se pa poročila iz Ptujja ter iz Hrušpacherja, kateri se bosta naknadno objavili. Podpisano vodstvo izreka prisrčno zahvalo: Njegovi ekscelenci knezoškofu dru. M. Napotnik, stolnemu kapitelju in vsej duhoščini za požrtvovalni trud, na katere gospe: Sotnikovi soprogi Bazalla, stotnikovi soprogi pl. Friedberg, majorjevi soprogi Häuer, nadporočni kovi soprogi pl. Indernauer, majorjevi soprogi pl. Kees, soprogi deželosodnega nadsvetnika Kokol, učitelju Kreinzu, ritmojstru Leibuscher, stotniku baronu Marsburg, admiralu baronu Pach, ritmojstru pl. Radics, ritmojstru pl. Redel, višjemu štabnemu zdravniku dr. Ronai, Rupnik, Jeni Schrebaum, dr. S. horn, stotniku Steyrer, Url, ravnatelju Vielberth, g. m. Voiti, Weingerl, namestniškemu svetniku pl. Wei-s, ritmojstru Wesusch ter številnim dičnim mladim damam, ki so oskorne prodajo z občudovanjem vredno vnemo, nadalje gosodom admiralu baronu Pach, nadporočniku Mayrgnter, Hafner, Stumberger, Engel in poročniku Bielohlaweck, nadalje sodelujočim podčastnikom in vojakom ter s koliku, restavraterju v ka ini. Maribor, dne 19. aprila 1916. Podpolkovnik Blaha, baronica Twickel.

Maribor. Asistenčni zdravnik dr. pl. Lichem v domobranski rezervni bolnišnici v Mariboru je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne kolaine. — Umrl je po daljši bolezni nadporočnik Avgust Mandl - Učiteljica ročnih del na tukajšnji mestni dekliški meščanski šoli, Antonija Strohober obhaja danes dne 21. aprila 40 letnico službovanja kot učiteljica ročnih del.

Št. Ilj v Slov. goricah. Na Belo nedeljo, dne 30. aprila ob 1/24. uri popoldne prredi naše bralno društvo v Slov. domu predstavo dvah iger: „Krcmar pri zvitem rogu“ in „Čevljar“. Sodelujejo domači mladeniči in pevski zbor. Čisti dobiček je namenjen za podporo v vojni oslepelih vojakov. Domoljubni šentjčani pridite! — Tretjo nedeljo po Veliki noči, t. j. dne 14. maja pa priredi Bralno društvo svoj redni občni zbor. — Naša Hranil-

nica in posojilnica, ki tako vrlo deluje v prid obmejnemu Slovincem, pa zboraže v nedeljo dne 7. maja popoldne. — Radi pomanjkanja živine in potrebnih mesarskih moči namerava gospa Celcer izvrševanje mesarske obrti za nekaj časa ustaviti.

Dražaves. Dne 6. t. m. je izdihnila tukaj svojo preblago dušo gpa. Ana Ratej v 71. letu svoje starosti. Bila je občespoštovana, predobra žena, nad vse skrbna mati. Zapušča štiri odrasle otroke, izmed katerih je eden č. g. Miroslav Ratej, bivši kaplan v Ptujju, ki se pa že od začetka vojske kot vojni kurat nahaja na bojnem polju. Nepozabna rajnica naj počiva v miru, Bog jej bodi obilni plačnik.

Celje. Dne 18. aprila t. l. so se morali zagovarjati pred celjskim okrožnim sodiščem zaradi draženja in zaradi prestopka zakona o živilih Peter Majdič, veleindustriec in lastnik paromlina v Sp. Hudinji ter sokrivci skladiščar Anton Stante, nadmlinar Alojzij Grosschädl in Minka Kos, prodajalka v Majdičevi trgovini za moko v Celju. Obtožnica navaja, da je prodal Peter Majdič med drugim tudi trgovcu Ivanu Artman v St. Jurju ob j. z. dne 2. julija 1915 25 kilogramov pšenične moke št. 0 in sicer kilogram po 1 K 15 v. Po izreku štajerskega namestništva je bila ta cena pretirna, kajti kilogram te prodane moke bi smel takratnim cenam primerno, stati samo 1 krono, ne pa 1 K 15 v. Celjski mehanik Jožef Cerny je kupil v Majdičevi trgovini 1 kilogram fine ajdove moke. V moki so se pa nahajali zvalčki, ki so bili znotraj plesnivi. Moko je primešal h krušni moki, toda kruh iz te moke ni imel nobenega okusa in se je vlekel, kakor gumi. Cerny si je vsled življenja tega kruha pokvaril želodec tako, da ni mogel del časa uživati ničesar drugega, kakor mleko. Cerny je poslal ta kruh v preskušnjo preiskovalnemu uradu za preskuševanje živil, ki se je izrekel, da je bil kruh pokvarjen in kvarljiv človeškemu zdravju. Sodišče je nato dne 22. julija 1915 odvzelo v Majdičevem skladišču 10 vzorcev moke. Od teh je bilo 5 vzorcev pokvarjene moke. Tudi so našli v moki raznega mrčesa. Dne 15. julija 1915 je prodal Peter Majdič na ukaz celjskega okrajnega glavarstva 1 vagon razne moke v Trbovlje. Moka je bila razdeljena med ondotne trgovce. Že na kolodvoru v Trbovljah so opazili, da se je nahajal na mnogih vrečah razni mrčes in tudi črvi. Ko je trgovec Mol na rešetju očistil moko, je ostalo v rešetju veliko črvov in drugega mrčesa. Rudarjeva žena Marija Majcen je kupila v trgovini Marije Zagorec v Trbovljah 5 kg Majdičeve moke, v kateri je našla pajčevino in črve. Moko je nesla kazat na občino. O moki, katero je prodajal Peter Majdič celjskemu mestnemu prebivalstvu so se slišale opetovane pritožbe, vsled česar je uredil vojno-žitno-prometni zavod preiskavo te moke. Strokovnjaški izvedenec Peter Schreibeimer se je izjavil, da je bila ta moka z otrobi pomešana in sploh tako s'aba, da je bila za človeško hrano nerabna. Peka Janič in Kirbiš nista mogla uporabljati moke iz Majdičevega mlina drugače, kakor če sta jo mešala z moko iz mestnega mlina. Deželni preiskovalni urad za živila se je izrekel, da je bila ta moka močno pomešana z otrobi, moka je bila rumenkasto bele barve, žarkega in grenkega okusa, vrhulega je bila še močno pomešana s plevelskim semenom, s peskom in z raznimi bakterijskimi hobotnicami. Preiskovalni urad se je izrekel, da je vsa ta moka pokvarjena in človeškemu zdravju škodljiva, naka je bilo zaplenjenih 38 vreč te pokvarjene moke pri peku Janiču, 1 vreča pri peku Kirbišu in 123 vreč v Majdičevem mlinu. Ko so preiskali to zaplenjeno zalogo moke, so našli, da je bilo v eni sami vreči 190/0 otrobov, veliko smeti in še celo take moke, ki se v mlinu raztrosi. Skladiščar Franc Stante je izpovedal, da je on odgovoren samo za ajdovo moko, za ostalo moko je pa odgovoren nadmlinar Grosschädl. Oba sta pa zanikala vsako krivdo. Prodajalka Kos bi pa bila morala zavrniti pokvarjeno moko, namesto jo prodajati. Peter Majdič ni prišel osebno k razpravi, ampak ga je zastopal odvetnik dr. Kalan. Majdič se je zagovarjal, češ, da je bila pšenica, katero je dobil iz Ogrskega, manj vredna, kar je pa nadmlinar odločno zanikal, tudi izgovor, češ, predto rešetjo je zakrivilo, da je bilo v moki toliko otrobov, ni bil dokazan. Ker sta izpovedala oba od oblasti nastavljena strokovnjaška izvedenca kot priči za Majdiča ugodno, je bil Peter Majdič obsojen samo na 300 kron denarne globe, prodajalka Minka Kos na 20 kron denarne

globe, Stante in Grosschädl sta pa bila oproščena. Okrožno sodišče se je tudi izreklo, da zapade v prid države zaplenjena zalga moke.

Celje. Poveljnik tukajšnjega dopolnilnega okraja stotnik Josip Nadler in evidenčni pristav Karol Kolter sta odlikovana z najvišjim pohvalnim priznanjem!

Celje. Č. g. vojni kurat Ratej nam piše: Pred nekaj dnevi sem čital med vestmi iz Celja tudi ono o smrti g. štabnega zdravnika dr. Viktorja Otschka. Slavnemu uredništvu v informacijo povem, da je bil pokojni od 6. nov. 1914 komandant vojne bolnišnice 6/3, pri koji sem kurat od početka vojne. Bil je prav dobra, blaga duša, občevala sva zasebno mnogo, če je bil čas, sva hodila navadno skupaj na sprehod in se pomenkovala o najrazličnejših stvareh. Nalezl si je bolezen pri tukajšnjem, silno zaniknem, nesnažnem prebivalstvu, v kojega stanovanjih je iskal kot predsednik tako imenovane salubritetne komisije, bolnikov. Sicer pa ima naša bolnišnica že lepo dobo časa opraviti z nalezljivo bolnimi najrazličnejše vrste. Sicer pa te bolezni, hvala Večnemu, sedaj že vendar močno pojenjavajo. Nalezljivo bolan je bil tudi g. asistenčni zdravnik naše bolnišnice dr. Karol Szekrényi, ki je komaj ušel smrti, in farmaceutni kadet Friedmann, ki je bolezen tudi srečno prebil in cela vrsta sanitajcev. Imeli so vsi pegasti legar. Mene je Previdnost božja doslej še obvarovala najhujšega, dasi sem se že večkrat čutil slabega in moral biti pripravljen na vse. Od 30. septembra 1915 doslej imam z malo presledki opraviti z infekcijsko bolnimi v eni, že veliko tednov sem v dveh bolnišnicah. Sedaj n. pr. zastopam v neki sosedni bolnišnici č. g. kurata Kazimira Ganska, ki je zbolel za kozami. G. štabnega zdravnika sem pokopal ob velkanski udeležbi gg. častnikov, vojaštva in ljudstva 28. marca za bojno črto na nekem vojaškem pokopališču. Govorili smo mu v slovo na grobu štirje. Pogreb je bil večkrat fotografiran, a nimam še slike. Krasen dan je bil, solnčen, a naša srca so bila tako temna, posebno mcje, ker pokojni je bil skozi nekako 8 let šefzdravnik našega domačega 87. pešpolka. Padel je iz tega polka že marsikateri junak, a sedaj je zagrnil grob še njega, ki je skrbel za telesno dobrobit teh junakov.

Sv. Peter v Sav. dolini. Na železniški progi Sv. Peter—Polzela se je dne 16. aprila t. l. vnel železniški tovorni voz, na katerem je bilo natovorenih 10 ton parafina. Klub gašenju je zgorel ves parafin in tudi železniški tovorni voz.

Trbovlje. Telovadni odslek »Orel« uljudno vabi vse somišljenike na svoj VI. redni občni zbor, ki se vrši na Velikonočni pondeljek, dne 24. aprila 4. uri popoldne v prostorih društvenega doma.

Podsreda. Dne 14. aprila, na praznik žalostne Matere božje je udarila pri tukajšnji romarski cerkvi strela v zvonik in poiskala tudi zakristijo, kjer sta se med drugimi nahajala č. g. župnik Doberšek iz Koprivnice, ki je ravno prišel od altarja, in domači župnik č. g. Krohne, ki se je pripravljaj, da pristopi. — Čudno, da se nobenemu ni nič zgodilo, razven da je domačega župnika za nekaj trenutkov omamilo, ostale pa ostrašilo.

Posojilnica v Mariboru
(Narodni dom)
sprejema prijave za
četrti vojni posolilo.

Zadnja poročila došla v petek
dne 21. aprila.

Najnovejše avstrijsko
uradno poročilo.

Italijani zasedli vrh gore Col de Lana.

Dunaj, 20. aprila.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Nič novega.

Balkansko bojišče.

Nič novega.

Italijansko bojišče.

Radi ugodnih opazovalnih razmer so bili vče-

raj artilerijski boji na številnih delih bojne črte zopet živahnejši.

Vrh gore Col de Lana je v sovražnikovih posesti

V suganskem delu bojišču so Italijani naše postojanke zamen napadali.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 20. aprila.

Francosko bojišče.

Pri Ypernu se je posrečilo nemškim patroljam, udreti na več mestih v angleške strelske jarke, tako ob cesti Langemark — Ypern, kjer so zasedle okrog 600 metrov sovražne postojanke, in jih kljub opetovanim napadom z ročnimi granatami obdržale trdno v svoji oblasti. Tukaj, kakor pri Wiel-tju ter južno od Yperna je bilo ujetih 1082 angleških vojakov in 1 častnik, 2 strojni puški sta bili uplenjeni.

Na ozemlju Moze je naperil sovražnik hudogonj na postojanke na izhodnem bregu, katere so jim bile iztrgane. V gozdu Caillette je napravil sovražnik proti večeru močan napad. Na enem prednjem robu je udril v naše jarke, sicer je pa bil odbit, pri čemur je imel težke izgube.

V dolini reke Woewrein na koti južno-lzhodno od Verduna se nadaljuje na obeh straneh artilerijski boj z veliko živahnostjo. Infanterijskih bojov ni tam nobenih.

Rusko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Bombe na Trevizo.

V noči od 17. na 18. aprila so avstrijski zrakoplovci napadli gornje-italijansko mesto Treviso, ki je važno železniško križišče severno od Benetk. O tem napadu poroča list „Secolo“ sledeče: Ob 11. uri po noči se je naenkrat zaslišal ropot zračnega motorja. Prebivalstvo je najprvo mislilo, da kroži nad mestom italijanski zrakoplov. Ko pa je razpočila prva bomba, je nastala v mestu grozna zmešnjava. Vse je bežalo v kleti. Prva bomba je razbila hišo, pod katero je bila pokopana družina 8 oseb. Dve osebi so živi potegnili izpod razvalin. O polnoči je zopet nastal mir.

Ob treh zjutraj so se pojavili nad mestom zopet trije letalci in so vrgli bombe. Na stotine vojakov je iz navadnih in strojnih pušk streljalo na zrakoplove, a brez uspeha.

„Corriere della Sera“ poroča, da je bilo pri napadu ubitih 10, ranjenih pa 21 oseb.

Barzilai izgublja zaupanje.

Minister Barzilai je v govoru, ki ga je imel pri banketu rimskih časnikarjev, rekel: „Pot, ki jo mora iti Italija, je zelo dolga in težka.“ — Istina!

Ameriška nota Nemčiji.

Kakor poroča „Lokalanzeiger“, je ameriška nota zaradi vojevanja P-čolnov včeraj, dne 20. aprila, dospela v Berolin in se menda že tudi včeraj izročila nemški vladi. Vsebina še nam ni znana.

Angleške težave.

Angliji primanjkuje za trgovski promet trgovskih ladij, ker jih je večina v mornariški službi. Vzrok: Podmorski čolni. Za to mora omejevati uvoz (n. pr. sadja) in izvoz (n. pr. premoga v Italijo in v Sviso).

Druga težava je, da zavezniki zahtevajo, naj Anglija upelje splošno vojno dolžnost, da bo postavila več vojaštva na bojišča. V ministrstvu samem so nesoglasja in šele po Veliki noči bo ministrstvo sklepalo o tem končno veljavno.

Listnica uredništva.

Ruše: Radi pomanjkanja prostora odložili Vaš spis za prihodnjo številko.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 17:

Ujeto moštvo:

Amon Janez, pešec, Brežice (Rusija); Anžlovar Vid, pešec (Rusija);

Baloh Matija, pešec, (Nižni-Novgorod); Bandek Jožef, pešec, Slivnica (Rusija); Benedičič Janez, pešec, Selce (Krasno-Usimsk, Perm, Rusija); Bernik Franc, pešec, Selce (Rusija);

Fuchs Franc, poddesetnik, Spodnja Parkla (v Rusiji);

Gačnik Janez, nadomestni pešec, Slovenjgradec (Rusija); Graf Franc, pešec, Sladkagora (Rusija);

Javornik Jožef, pešec, Slivnica (Rusija); Javornik Jurij, pešec, Konjice; Jevnikar Jakob, pešec, Slivnica (Rusija);

Kastelic Martin, nadomestni rezervist, Slivnica (Moskva, Rusija); Kosec Franc, pešec (Rusija); Fr. Kvas, nadomestni rezervist (Tjumen, Rusija);

Levak Franc, pešec, Brežice;

Moškon Janez, nadomestni rezervist, Brežice, (Tjumen, Rusija); Mrak Jožef, poddesetnik (Tjumen, Rusija); Murko Franc, nadomestni rezervist, okolica Ptuj (Bijsk, Tomsk, Rusija);

Novak Franc, nadomestni rezervist, Brežice (v Rusiji); Novak Karol, desetnik, Brežice (Rusija);

Pintar Anton, pešec, Selce, (Rusija); Počnik Blaž, pešec, Selce (Krasno-Ulimsk, Rusija); Pokorn Franc, enoletni prostovoljec-desetnik, Maribor (Simbirsk, Rusija); Potočnik Franc, pešec, Selce (Rusija); Potočnik Jakob, poddesetnik (Krasno-Ulimsk v Rusiji).

Padlo moštvo:

Berglez Maksimilijan, pešec, Celje;

Čeh Simon, pešec, Ptuj;

Debelak Franc, pešec;

Gradišek Florijan, pešec, Celje; Gril Jakob, pešec; Grm Franc, pešec;

Kobilšek Janez, pešec; Kolar Alojzij, pešec;

Koritnik Anton, pešec, Brežice;

Lapuh Mihael, pešec, Brežice;

Močnik Jožef, desetnik;

Novak Jakob, pešec, Šmarje, Celje; Novak Jožef, pešec;

Pavlič Alojzij, pešec; Pintar Jožef, pešec; Pod-

renik Karol, pešec, Trbovlje; Pogačnik Jožef, pešec, Selce;

Robek Anton, pešec, Bizeljsko; Resnik Janez,

pešec;

Simončič Henrik, pešec, Brežice; Sorman Ja-

nez, pešec, Sv. Marjeta, Maribor; Sušnik Franc, pešec; Švab Janez, pešec iz Štajerskega;

Topolovec Anton, pešec, Ptuj;

Videršek Matevž, pešec, Sv. Štefan, Celje; Fr. Vimpolšek, pešec, Brežice;

Zupančič Alojzij, pešec, Sv. Jurij, Celje.

Pešpolk štev. 27:

Ujeto moštvo:

Esl Filip, pešec, Porčič (Rusija);

Fink Janez, trobentač, Radgona (Rusija);

Glazer Jakob, pešec, Ptuj (Poltava, Rusija); Godec Anton, nadomestni rezervist, Selnica (Cita v Rusiji);

Habjančič Karol, pešec, Ljutomer (Rusija);

Jaušovec Janez, pešec, Ljutomer (Rusija); Fr. Jaunik, četovodja, Rošpah (Rusija);

Kadivnik Mihael, pešec, Brežice (Rusija); Anton Kohne, pešec, Poličane (Tjumen, Tobolsk, Rusija); Kolar Janez, nadomestni rezervist (Rusija); Ko-

rošec Janez I, pešec (Moskva, Rusija); Kosar Andrej, nadomestni rezervist, Ljutomer (Tomsk, Rusija); Krivec Franc, pešec, Celje;

Lederer Mihael, pešec, Selnica (Penza, Rusija); Letonja Boštjan, nadomestni rezervist, Ptuj (Poltava, Rusija);

Plevnik Franc, pešec, Konjice (Rusija);

Šeligo Nikolaj, pešec, Brežice (Rusija); Skok Tomaž, pešec, Loka (Rusija);

Žužej Jožef, pešec, Celje, Sv. Jurij (Saratov v Rusiji).

Padlo moštvo:

Koter Jožef, pešec, Slovenjgradec;

Rudolf Martin, desetnik, Ljutomer;

Schalk Janez, pešec, Slovenjgradec; Splet F., pešec, Brežice;

Wiener Janez, pešec, Ponikva.

Lovski bataljon štev. 8:

Padlo moštvo:

Andrejčič Jožef, lovec;

Bednac Anton, lovec; Bajde Ljudovik, lovec;

Brejo Matija, patroljovodja; Bruner Janez, lovec;

Čater Jakob, četovodja;

Danijel Jožef, lovec;

Echenbaum David, lovec;

Goš Janez, podlovec; Gorlitz Jožef, lovec;

Koblar Franc, lovec; Kumer Mihael, lovec; O.

Kurz, lovec;

Leban Alojzij, lovec; Lang Anton, lovec; Leo-

pold Janez, lovec; Lepej Janez, lovec;

Nistelberger Avgust, lovec;

Ogris Boštjan, četovodja;

Rauter Matija, lovec; Rieser Friderik, lovec;

Rožman Herbert, lovec;

Salbrehter Jakob, lovec; Serčar Jožef, lovec;

Struc Erazem, lovec; Sunikavec Florijan, lovec;

Terbiš Janez, lovec, Selnica;

Veiser Rudolf, pešec;

Židek Ljudovik, lovec; Žvik Mihael, lovec.

Od vojaške oblasti imenovani komisar za nakupovanje sena in slame kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje števil. 29.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rdeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane trdnosti Mauthner, ki se dobijo pri domači trdnosti

Ivan Ravnika, Celje.

Globoke žalosti potrjeni naznanjamo vsem sorodnikom in znancom tužno vest, da je Vae mogloemu dopadlo, poklicati k sebi našo iskreno ljubljeno mater, staro mat. r, teto, gospo

Ana Ratej roj. Danošek.

v 71 letu starosti, prevideno večkrat s sv. zakramenti za umirajoče, 6. aprila ob 6. uri zvečer.

Pogreb predrage pokojnice je bil 8. t. m. na pokopališču v Z. č. h.

Nepozabno p. koinico priporočamo v po božno molitev in blag spomin

Sv. maše zadušnice se darujejo v cerkvi sv. Petra in Pavla v Žitah in na bejnem polju.

Draževos, 14. aprila 1916

ŽALUJOČI OSTALI.

Podpisani naznanjajo v globoki žalosti vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest o smrti preljube in predobre matere, tašče, stare matere grupe

Jozefe Porekar,
zdravnikove vdove in poslušalec,

katera je v ponedeljek 10. aprila po daljši bolezni, previdna s sv. zakramenti za umirajoče v 86 letu mirno v Bogu zaspala. Pogreb se je vršil 12. aprila ob 8. uri zaran od hiše žalosti k večnemu počitku na domači mirodvor. Sv. maše zadušnice brale se bodo v mal. ned. župniški ce. kvi. Srčna hvala vsem tolažnikom in sočustvovalcem.

Mala nedelja pri Ljutomeru, 12. aprila 1916

A. t. n. Porekar
mašič, sedaj stotnik pri c. kr. prost. strelcih v. p. sin;

Jr. zefa P. rekar udovljena Razlag hči.
Angela Porekar r. j. Ash cher, sinaha.

Anton Porekar

c. kr. črnovojni podseta k n. bojnem polju.

Vadko Porekar, Angela Porekar,

enji prostov, uric kand 3. leta,

Cril Porekar, Viktor Porekar,

četrtosolec, tretješolec,

Josip Razlag,

črnovojni, vnuki in vnukinja.

268

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sv. če prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 2 K 40 v. Vošek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

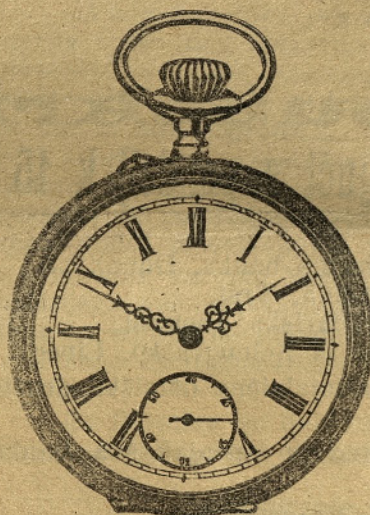
Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporočam: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX
Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Ure! Ure!
V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Srebrne verižice damske K 3 40
Zlate damske ure od 26 K

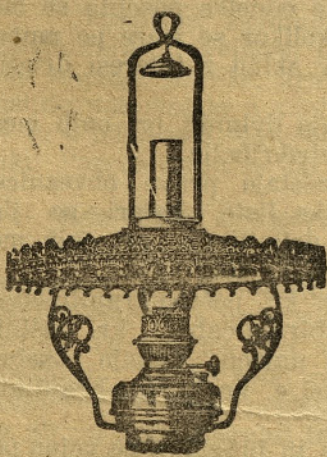
Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporočam po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za oboje. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Novi Pridigar 1. letnik, krasno vezan, se dobi v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Stane s poštnino vred 8 k. P. s. Naročniki, ki so še vso ali deloma dolžni naročnino, so prošeni, da pošljejo zaostale svote **sem kaj** po razposlanih položnicah, sicer pa tudi po poštnih nakaznicah.

Knjigoveza

vojaščine prostega sprejme takoj **Ed. Siluza,**
Maribor.

KUPUJEM KOSTANJEV LES

v vagonih oddaja za takoj do avgusta dolgot 1—2 1/2 m. Obvezne ponudbe za takoj z navedbo postaje doposlalati trdnosti: Vinko Vabič, Žalec, (Štaj.)

Zdravega in gubonemega učenca sprejme sladničar in pekarija Jos. R. jater v Štajersko.

Dekla, močna in zdrava, ki ima tudi vse je do kuhe, se sprejme a, Ruško kofo, takoj Naslov „Ruška kofo“ 117 Ruše

Trški učenci se sprejme takoj pri Ant. Lesnik urar Buravlj K. ruško.

Dečka

Foto odraslega, iz 10. tona hiše, sprejme za domača dela kmet Simon Doško v Kanihi h. št. 105 pri Mariboru.

August Günther

svečar v Slovenjemgradu kupi vsako množino

čebelnega voska in voščin
po najvišji ceni.

August Günther

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

od dneva vloge do dneva vziiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Dale posojila

na vknjižbo, na osební kredit in na zastave vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

PROSPEKT.

Četrto avstrijsko vojno posojilo. Davka prosto 5 1/2% ni amortizacijski državni RAZGLAS. zajem in davka proste 5 1/2% ne zakladnice.

Po cesarskem ukazu od 4. avgusta 1914, drž. zak. št. 20 zadevajoč izvršitev kreditnih operacij v svrhu plačila stroškov za izvanredne vojske priprave rovdodom vojskih spletk se izda kot

Četrto avstrijsko vojno posojilo

I. štiridesetletni davka prosti 5 1/2% ni amortizacijski zajem in II. davka proste 5 1/2% ne, dne 1. junija 1923 vračljive zakladnice.

Skupni iznos posojila se bode določil na podlagi uspeha, katerega bode imela javna subskripcija.

I.

Davka prosti 5 1/2% ni amortizacijski državni zajem je razdeljen v serije po 5.000.000 kron in se izdaja v kosih po 100, 200, 1000, 2000, 10.000 in 20.000 kron. Datirani so kosi dne 16. aprila 1916, imajo vtisnjen posnetek podpisa c. kr. finančnega ministra in protipodpisa predsednika in enega člana državnozborske kontrolne komisije za državne dolge. Izdani so v nemškem jeziku, bistvena vsebina pa je dodana tudi v deželnih jezikih.

Zadolžnice se glase na imetnika, se obrestujejo po 5 1/2% letno i. s. od 1. junija 1916 začenši v polletnih obrokih dne 1. junija in 1. decembra vsakega leta po dospelosti. Opremljene so zadolžnice z 23 kuponi, kojih prvi zapade 1. decembra 1916, in s talorom, s katerim se svoečasno pri blagajni državnih dolgov morejo prejeti nadaljni kuponi, ne da bi se za iste zahtevalo kake stroške ali pristojbine. Obresti od 16. aprila do 31. maja 1916 se povrnejo obračunskim potom.

Zajem bode vrnjen v nominalni vrednosti in poravnani v letih 1922 do 1956 potom zrebanj, za koje so se določile približno enako povračilo obrestij in kapitala vsebujoče anuitete. Zrebanje se vrši po serijah (5.000.000 K) decembra vsakega leta, prvo zrebanje v decembru 1921; izplačilo se izvrši 1. junija, ki sledi zrebanju. Izrebanje serije se bodo vsako leto kmalu po zrebanju razglasile zajedno z zaznamkom onih serij, iz katerih bi bili razvidni zastanki.

Obrestovanje v povračilo zapadlih državnih zadolžnic prestane z onim dnem, ko zapade glavnica.

C. kr. finančnemu ministru je pridržana pravica, da od 1. junija 1926 začenši zrebanje vsako rat ojači ali pa še neporavnani znesek zajma izplača brez zrebanja, pri čemur se mu je pa držati trimesčnega odpovednega roka. Odpoved je prijaviti v uradnem listu „Wiener Zeitung“.

Izplačevanje obresti in povračilo glavnice državnih zadolžnic se izvršuje brez vsakega davčnega, pristojbinskega ali drugega odbitka proti temu, da se dospelosti kuponi, ozir. državne zadolžnice izročijo c. kr. blagajni državnih dolgov na Dunaju. Obrestni kuponi zastarajo v še tih letih, izrebanje ali odpovedane zadolžnice v 30. letih, računano od dospelostnega roka.

Promet z davka prostim 5 1/2% ni amortizacijskim državnim zajmom ni podvržen efektno-prometnemu davku.

II.

Davka proste 5 1/2% ne zakladnice se glase na imetnika in so izdane v kosih po 1000, 5000 in 50.000 kron; datirani so z dne 16. aprila leta 1916 in imajo vtisnjen posnetek podpisa c. kr. finančnega ministra in protipodpisa predsednika in enega člana državnozborske komisije za državne dolge. Izdani so v nemškem jeziku, bistveni obseg vsebine je dodan tudi v deželnih jezikih. Državne zakladnice se obrestujejo letno po 5 1/2% in sicer začenši s 1. junijem 1916 v polletnih obrokih dne 1. junija in 1. decembra vsakega leta po dospelosti, vrnjene bodo dne 1. junija 1923. Kosi so opremljeni s 14 kuponi, kojih prvi zapade 1. decembra 1916. Izplačevanje obrestij in povračilo glavnice se izvrši brez davčnega, pristojbinskega ali kakega drugega odbitka proti temu, da se dospelosti kuponi, ozir. zakladnice izročijo c. kr. blagajni državnih dolgov na Dunaju. Obresti od 16. aprila do 31. maja 1916 se poravnajo obračunskim potom.

Zahve iz zakladnic zastare glede obrestij v 6 letih, glede glavnice v 30 letih, računano od dospelostnega roka.

Promet s 5 1/2% nimi zakladnicami ni podvržen efektno-prometnemu davku.

Dunaj, dne 16. aprila 1916.

C. kr. finančni minister.

Vabilo na subskripcijo.

Subskripcija se začne 17. aprila 1916 in se zaključi v ponedeljek 15. maja 1916 ob 12. uri opoldne.

Podpisovanja sprejemajo sledeča mesta:

C. kr. poštno hranilnični urad na Dunaju in vse njegove biralnice (c. kr. poštni uradi), vse državne blagajne in davčni uradi, Avstro-ogrška banka glavni zavod na Dunaju in njene podružnice v Avstriji, v Bosni in Hercegovini, in njena ekspozitura v Lublinu, dalje:
Anglo-avstrijska banka, Dunaj,
Dunajsko bančno društvo, Dunaj,
C. kr. priv. splošni avstrijski zemljiško-kreditni zavod, Dunaj,
C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt, Dunaj,
Splošna depozitna banka, Dunaj,
Nižje-avstrijska eskomptna družba, Dunaj,
C. kr. priv. banka avstrijskih dežel, Dunaj,
Banka S. M. pl. Rothschild, Dunaj,
Union-banka, Dunaj,

Jadranska banka, Trst,
C. kr. priv. splošna prometna banka, Dunaj,
Banca Commerciale Triestina, Trst,
Banka za Tirolsko in Predarlško, Inomost,
Banka za Gornjo-Avstrijo in Solnograško, Linec,
C. kr. priv. bančna in menjalnična delniška družba „Merkur“, Dunaj,
Bieliško-Bialska eskomptna in menjalniška banka, Bielic,
Češka eskomptna banka, Praga,
Češka industrijska banka, Praga,
C. kr. priv. češka Union-banka, Praga,
Gališka banka za trgovino in obrt, Krakov,
Industrijska banka za kraljestvo Galicijo in Vladimirijo, z veliko vojvodino Krakov,
Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana,
Deželna banka kraljestva Češkega, Praga,

Deželna banka kraljestva Galicije in Vladimirije, z veliko vojvodino Krakov,
Kmetijska kreditna banka za Češko, Praga,
C. kr. priv. moravska eskomptna banka, Brno,
Moravsko-Ostrovska trgovska in obrtna banka, Moravska-Ostrova,
Avstrijska industrijska in trgovska banka, Dunaj,
C. kr. priv. štajerska eskomptna banka, Grac,
Osrednja banka čeških hranilnic, Praga,
Dunajska lombardna in eskomptna banka, Dunaj,
Osrednja banka nemških hranilnic, Praga,
Živnostenska banka, Praga,
in pri njih tuzemskih podružnicah ob uradnih urah, običajnih pri vsaki posredovalnici.

Podpisovanja se mogoče vršiti tudi s pomočjo drugih avstrijskih bank, hranilnic, zavarovalnih zavodov, zasebnih bankirjev, kreditnih zavodov in njih zvez.

Za podpisovanje veljajo naslednja določila:

1. Subskripcijski kurz znaša za 40letno davka prosto 5%no amortizacijsko posojilo 93%, za davka proste 5%ne, dne 1. junija 1923 vračljive zakladnice 95,50%.

2. Podpisovanje se vrši na temelju zglašilnih obrazcev, ki se dobe brezplačno pri predoznačenih mestih. Subskripcija je mogoča tudi pismeno in sicer v tej obliki: „Na podlagi razglašanih prijavnih pogojev se naročujem na Nom. K. četrtega avstrijskega vojnega posojila v štiridesetletnem 5% amortizacijskem državnem posojilu, v davka prostih 5%, dne 1. junija 1923 vračljivih zakladnicah ter se zavezujem glede sprejetja in plačila v smislu dodelitve. Obenem vplačam znesek K.“

Vsaki subskripcijski posredovalnici je pridržano poverilo, da določi po svojem prevdanku visokost zneska vsake posamezne dodelitve.

3. Dodelitev se izvrši čimprej mogoče po končani subskripciji in se znomovalci o tem obveste.

4. Nabavna cena je pri subskripciji zneskov do K 200.— plačati v polnem iznosu takoj pri prijavi. Ako znaša subskribirani znesek več kot K 200.—, je plačati 10% takoj pri prijavi, 15. junija in 15. julija 1916 vsakokrat po 20%, 16. avgusta 1916 25% in 15. septembra 1916 ostanek do polne svote.

Ker teko obresti od kuponov šele od 1. junija 1916, izplačale se bodo znomovalcem za poprej vplačane zneske 5% obresti od kosov od dneva vplačila do 31. maja 1916. Pri plačilih po 1. juniju 1916 mora znomovalec plačati obresti od 1. junija 1916 do plačilnega dne.

Na Dunaju, v aprilu 1916.

5. Priglasila na gofve oddelke posojila se morejo vpoštevati le v toliko, kolikor se more po mnenju posredovalnice spraviti v sklad z interesi drugih znomovalcev.

6. Zadolžnice se morajo dvigniti pri onih mestih, kjer je bila izvršena subskripcija.

7. Do tedaj, da se izdelajo prave obveznice, prejmo znomovalci interimske liste, kateri se jim brezplačno zamenjajo proti definitivnim pri onih mestih, kjer so prejeli interimske liste.

Za subskripcijo pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu na Dunaju in pri zbiralnicah (c. kr. poštnih uradih), pooblaščenih v ta namen, veljajo posebna določila, ki so bila izdana od c. kr. poštno-hranilničnega urada.

8. Avstro-ogrška banka in blagajna za vojna posojila (Kriegsdarlehenkasse) dajejo proti temu, da se polože zadolžnice, oziroma začasni listi vojnega zajma, kakor ročna zastava, posojila do 75% nominalne vrednosti po obrestni meri, ki je nižana za 4% procenta, namreč po vsakokratni oficijelni eskomptni obrestni meri. Ta ugodna obrestna mera pa ostane v veljavi le, dokler traja sedanji privilegij Avstro-ogrške banke, to je do 31. decembra 1917.

Omenjena dva zavoda delita posojila po vsakokratni oficijelni eskomptni meri tudi na druge vrednostne papirje, ako je posojilo namenjeno za vplačilo zneska, ki je bil subskribiran na podlagi tega povabila.

Za podaljšana posojila take vrste se enako dovolijo ugodnosti nižane obrestne mere in sicer do 31. decembra 1917.

Na zahtevo se pa pri dovoljenih posojilih, kojih vplačilni roki ne segajo dalje nego do gori omenjenih terminov, mesto vsakokratne eskomptne obrestne mere zagotovi stalna obrestna mera letnih 5% do 31. decembra 1917.

Dalje bosta Avstro-ogrška banka in blagajna za vojna posojila dovolili strankam pod prej označenimi pogoji, ako so dokazano tekom vplačilnih terminov, določenih v tem prospektu, najele posojilo pri kakem drugem kreditnem zavodu (banki, hranilnici, posojilnici itd.) ali pri kaki bančni tvrdki v svrhu znomovanja tega vojnega posojila, za plačilo takega posojila v višini, do katere v trenutku prošnje dokazano še ni poravnano novo posojilo proti fiksni obrestni meri 5% in po tej fiksni obrestni meri podaljšali do 31. decembra 1917.

9. Vlada bo skrbela za to, da se bodo po Avstro-ogrski banki in blagajni za vojna posojila v smislu točke 8 do dne 31. decembra 1917 dovoljene ugodnosti po preteku te dobe dovolile od strani Notenske ali kakega drugega zavoda, ki ga določi vlada glede davka prostega 5% amortizacijskega državnega posojila do 30. junija 1921 in glede davka prostih 5% državnih zakladnic do 30. junija 1919.

10. Vojno-posojilna blagajna je na podlagi § 6, točka 3, cesarske naredbe od dne 19. septembra 1914, 1914, drž. zak. št. 248, pooblaščen, da s polnim vpoštevanjem v omenjeni cesarski naredbi se nahajajočih poslovnih načel dovoljuje posojila tudi proti zastavi takih hipotekarnih terjatev, ki nudijo postavno varnost (§ 1373 spl. mešč. zak.).